

ס פ ר י ם

היוצאים לאור בפעם ראשונה

על ידי

חברת מקיצי נרדמים

(הוקמה מחדש בשנת תרמ"ה)

תחת השגחת ראשי החברה:

אברהם ברלינער בבערלין,
דוד גינסבורג בפטערסבורג
יוסף דערענבורג בפאריז,
שלמה חיים האלבערשטאם בביליין,
אברהם אליהו הרבני בפטערסבורג,
מרדכי יאסטרואו בפילאדעלפיא,
משה עהרענרייך ברומא,
דוד קופמאנן בבודאפעסט.

שנה שלישית תרמ"ז.

Seder Tohoroth.

BERLIN 1887.

Herausgegeben im Selbstverlage des Vereins M'KIZE NIRDAMIM.
(Dr. A. Berliner).

In Commission bei:

J. Kauffmann
in Frankfurt a/M.

Wittwe u. Gebrüder Romm
in Wilna.

אלנו אלהאלת מן

סדר טהרות

מע שרה

הרב רבינו משה בן ר' מימון זצ"ל

ישתמל עלי מסכת טהרות אלי נאיה אלסדר.

סדר טהרות

עם פירוש

הרב ר' משה בן מימון זצ"ל

בלשון ערבי על פי כ"י פאריס ואקספורד

ונעתק מערכי לעברי

על ידו

נפתלי יוסף בן לאאמז צבי הורש דירינבורג זצ"ל.

חוכרת חמישית

כוללת מסכת טהרות פרק ט' הלכה ז' עד מסכת נדה פרק ה' הלכה ז'.

ברלין, תר"ן.

ברפוס של צבי הורש במהו יצחק אינצקאוסקי.

COMMENTAIRE DE MAIMONIDE

SUR

LA MISCHNAH SEDER TOHOROT

PUBLIÉ POUR LA PREMIÈRE FOIS EN ARABE

ET ACCOMPAGNÉ D'UNE TRADUCTION HÉBRAÏQUE

PAR

J. DERENBOURG

MEMBRE DE L'INSTITUT.

CINQUIÈME LIVRAISON.

BERLIN.

IMPRIMERIE H. ITZKOWSKI, GR. HAMBURGERSTRASSE 18-19.

1890.

~~296.823~~
D54

BM

506

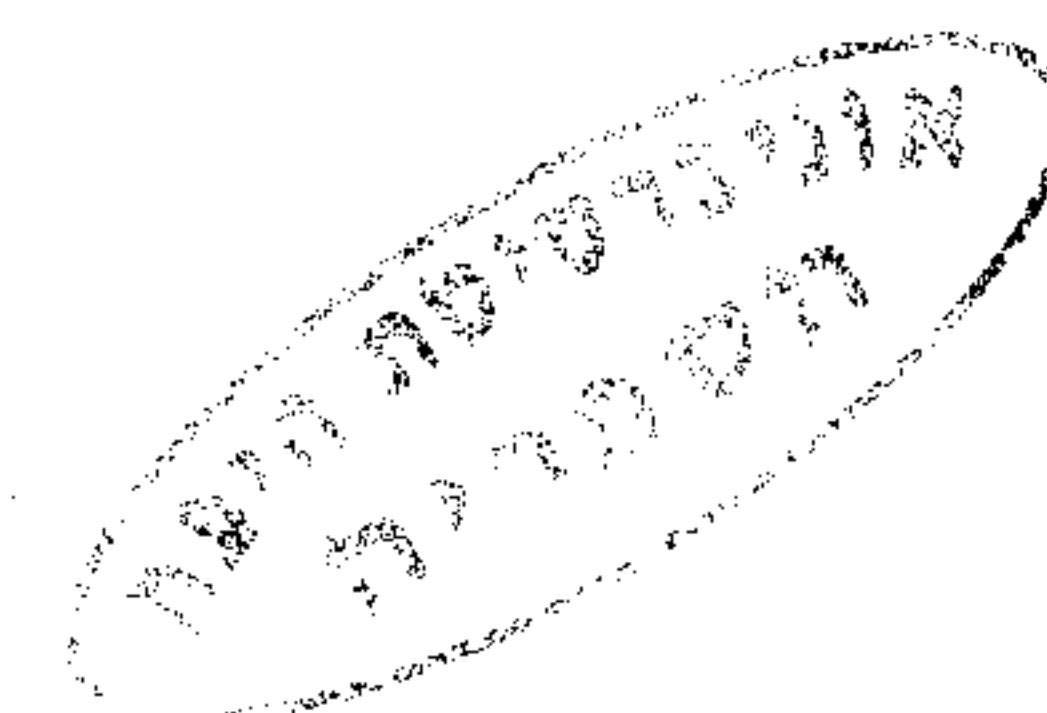
T73M6

x.1-3

מספר הקטלוג

82829

מספר הנושא

אלנו אלול מן

סדר טהרות

מע שרה

הרב רבינו משה בן ר' מימון זצ"ל

ישתמל עלי צדק אלסדר ושרה מסכת כלים.

סדר טהרות

עם פירוש

הרב ר' משה בן מימון זצ"ל

בלשון ערבי על פי כ"י פאריס ואקספורד

ונעזק מערבי לעברי

על ידי

נפתלי יוסף בן לאאמז' צבי הירש דירינבורג.

חלק ראשון

כולל הפתיחה והפירוש על מסכת כלים.

ברלין, תרמ"ז.

בדפוס של צבי הירש איטצקאווסקי בברלין.

COMMENTAIRE DE MAIMONIDE

SUR

LA MISCHNAH SEDER TOHOROT

PUBLIÉ POUR LA PREMIÈRE FOIS

EN ARABE ET ACCOMPAGNÉ D'UNE TRADUCTION HÉBRAIQUE

PAR

J. DERENBOURG

MEMBRE DE L'INSTITUT.

PREMIÈRE PARTIE.

BERLIN.

IMPRIMERIE H. ITZKOWSKI, GR. HAMBURGERSTR. 18-19.

1887.

לזכרון

נשמת אדוני אבי מ"ו

מהור"ר צבי הירש בן הרב מהור"ר יאקב דירינבורג זצ"ל

(שנפטרו ביום ש"ק עשרים להדש אייר תקצ"ו לפ"ק).

סדר טהרות.

בשם יי אל עולם.

צדר אלסדר

מעלום אנה קד תקדם לנא פי הדא אלנמסה סדרים אלמתקדם שרהא אצול בתורה מן אלטמאות ואלטהרות ובכאצה פי מסכת עדיות. וכל מא גא מנהא חיה מא גא אנמא אנגלב פי גיר מוצעה למעני מא ואצולהא ופרועהא כלהא אנמא הי פי הדא אלסדר. פלדלך לים אחיל פי הדא אלסדר עלי מא קד תבין פי סדר מתקדם מן אמר טומאה או טהרה בל אנעל אלכלאם פי הדא אלגרין מסתקל בנפסה גיר מפתק לסדר אבר. ואנא אקדם הנא מקדמאת תכון מפתאה למא יתצמנה הדא אלסדר בעד אן אקול אן כל ננאסה מן אלנגאסאת אלמדכורה פי אלתורה פמבדאהא ואסתנאדהא אלי נוע מן אנואע אלהיואן צרורה גיר אלצרעת פאנהא תנגם אלהיאב ואלחויטאן דון אן יכון אלנאסאן מברא דלך כמא נצת אלתורה. ואן לים פי גמיע אנואע אלהיואן מא ינגם והו הי או ינתם והו הי גיר אלנאסאן וחדה אמא סאיר אנואע אלהיואן פהי כלהא טאהרה פי האל חיותהא לא תנגם גיראה ולא תנתגם מן גיראה ואלנאסאן וחדה ינגם והו הי וינתגם והו הי באלנגאסאת אלהי יאתי וצפהא.

ודלך אן אקסאם אלנגאסאת בהסב מא גא בה נין אלתורה אחר עשר קסמא טומאת שרין וטומאת נבלה וטומאת מת וטומאת שכבת זרע וטומאת מי הטאת וטומאות הטאות וטומאת זב וטומאת זבה וטומאת נדה וטומאת יולדת וטומאת צרעת. ומן הדא

אלטמאות

Seder Taharoth.

פתיחת הסדר

ידוע שכבר קדמו לנו באלו החמשה סדרים אשר קדם ביאורם שרשים רבים מן הטומאות והטהרות ובפרט במסכת עדיות. וכל מה שבא מהם באיזה מקום שיהיה אין זה כי אם שהתנגלגל בזולת מקומם לאיזה ענין ושרשיהן וענפיהן אינם אלא בזה הסדר. ולזה לא אסמך בזה הסדר על מה שכבר התבאר בסדר קדום מענין טומאה וטהרה אבל אדבר בזה הדבר באופן שיעמוד בפני עצמו שלא יצטרך לסדר אחר. ואני אקדים לך בכאן הקדמות שיהיו מפתח למה שיכללהו זה הסדר אחר שאומר שכל טומאה מהטומאות הנזכרות בתורה התחלתן וסמיכותן אל מין ממיני הבעלי חיים בהכרח הוין מצרעה שהיא תטמא הבגדים והכתלים בלתי שיהיה אדם התחלת זאת הטומאה כמו שבא בתורה. ושאין בכל מיני הבעלי חיים מי שיטמא בעודנו הי או יטמא והוא הי זולת האדם לברו אבל שאר מיני בעלי חיים כולם טהורים בעודם בחיותם לא יטמאו וולתם ולא יטמאו מן זולתם והאדם לברו יטמא והוא הי ויטמא והוא הי בטומאות אשר יבוא האדם.

וזה שהלקי הטומאות לפי מה שבא לשון התורה אחר עשר חלקים טומאות שרין וטומאת נבילה וטומאת מת וטומאת שכבת זרע וטומאת מי הטאת וטומאת הטאות וטומאת זב וטומאת זבה וטומאת נדה וטומאת יולדת וטומאת צרעת. ומאלו

הטומאות

אלטמאות טומאה תכון פיהא אבות כתיבה ומנהא מא פיהא אב ואחד פקט והוא תפציל דלך.

טומאת שרין פיהא אב ואחד פקט ודלך אן אלשרין נפסה הו אב הטומאה. והוא אלאסם אעני אלשרין ואקע עלי כל שבין מן אלמאניה אנואע אלמכורה פי אלתורה וזו ההלך והעכבר והצב והאנקה והכה והלטה והחמט והתנשמת. ודם אלשרין ולחמה ושחמה פי אלגנאסה סוי וארבעה מנהא גלודהא ולחמהא איצא סוי והי האנקה והכה והלטה והחמט ועטאם אלשרין וחדהא במגדרהא לא תננס וסאיר אלשקצים ואלשרצים כאלצפרדע ואלסלחפאת ואלאפאעי ואלהיות ונחוחא אלכל טאהר לא יננס.

טומאת שרין יש בה אב אחד לבד וזה שהשרין עצמו הוא אב הטומאה. וזה השם רצוני לומר השרין נופל על כל מין מהשמונה מינים הנזכרים בתורה והם ההלך והעכבר והצב והאנקה והכה והלטה והחמט והתנשמת. ודם השרין ובשרו וחלבו שרין בטומאה וארבעה מהן עורן ובשרן גם כן בשוה והן האנקה והכה והלטה והחמט ועצמות השרין לבדן ומגורדין לא יטמאו ושאר השקצים והשרצים כצפרדע והטרטוק והאפעה והנחשים ודומיהן כולן טהורין לא יטמאו.

וטומאת נבלה פיהא אב ואחד פקט ודלך אן אלנבלה נפסהא אב הטומאה. והוא אלאסם ואקע עלי אלמיתה מן גמיע אנואע אלבהמה ואלחיה בין טמאה בין טהורה. ובין אלטמאה ואלטהורה פרק ודלך אן אלטהורה אדא נשחטה שהיטה כשרה עלי מא תבין פי חולין פהי טאהרה ואלטמאה לא פרק בין אן תדבה או תנחר או תמות מותהא אלטביעי. ואיצא אן נבלת בהמה טמאה וזוה בין טמאה בין טהורה לא פרק בין לחמהא ושחמהא לטומאה ובהמה טהורה ליסת כדלך בל שהמהא אדא מאתת לא יננס בונה. וסנבין עליה דלך פי מוצעה מן עקצין. ודם נבלה לא יננס טומאת נבלה לא מן אלטהורה ולא מן אלטמאה וכדלך אלעטאם במגדרהא דין להם ואלקרין ואלאשלאף ואלאטפאר אדא באנת מן אלגתה לא תננס. אמא אלמך אלדי פי דאבל אלעטאם פהו יננס מן אלנבלה מתל בשרה וכדלך הו מן אלשרין מתל בשרו והו מן אלמת מתל בשר המת. וקר תבין דלך פי תוספת אהליות והנאך קיל מזה הרי הוא כבשר לבל דבר.

וטומאת מת פיהא תסעה אבות. וזה אן אלמת נפסה אב הטומאה וליס אריר בקוליה הנא מת גמלה אלמית כל אלשי אלדי יננס טומאת מת מתל כזית מבשרו ונצל ותרוד

(b) ויקרא י"א כ"ט. (ג) ע"י ע"ב. (ד) פ"ג מ"ג. (ה) פ"א ה"ל ה' רקב

רקב ועצמות ודם וסאיר מא יאתי תעדידה פי האני אהליות. ולא פרק בין כון אלמת גוי או ישראלי גיר פי טומאת אהל כאצה פאן אלגוים אינן מטמאין באהל ונין אלגמר ישראל מטמאין באהל ואין הגוים מטמאין באהל ונסמך באהל אסנד דלך לקולה זאת התורה אדם כי ימות באהל וקאל ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם קרוין אדם ואין אומות העולם קרוין אדם. ואלקבר איצא הו אב הטומאה. ואדם שנטמא במת הו איצא יתסמי אב. וכדלך כלים הנוגעים בו הו אב הטומאה וכדלך כלים הנוגעים במת ואדם הנוגע בהן וכלים שנגעו בזה האדם כל אחד מהשלשה אב הטומאה רצוני לומר הכלים הראשונים והאדם והכלים השניים. וכן כלים שנגעו בכלים שנטמאו במת הן גם כן אב הטומאה. ואני עתיד לבאר האית כל אחד מהן בשני מאהליות. וזה כלו בתנאי שיהיה האדם ישראלי אבל גוי שנגע במת אינו טמא מת ולא יטמא כמו שיטמא טמא מת. ובתחילת תוספת אהליות אמרו (ה) הגוי והבהמה ובן שמונה וכלי הים והאוכלין והמשקין הנוגעים במת כלים הנוגעים בהן טהורים וענין אמרם טהורים שלא יהיה דינם כדין כלים הנוגעים בטמא מת. ולא בארתי לך זה אלא כדי שלא תחשוב שמשקין הנוגעים במת אשר הן משקין טמאין בלא ספק לא יטמאו הכלים אבל הם יטמאו אותם טומאת משקין אשר אני עתיד לבארם ולא בטומאת האב לכלים. וטאבות הטומאות גם כן האוהל ודין האוהל אשר יטמא במת ודין כלים הנוגעים במת אחד לפי שהוא יטמא וזולתו טומאת שבעה כמז כלים שנגעו במת. ולא מנינו אותו לבדו אלא לפי שהעור והבגד והושק אם נהיו אוהל על המת יטמאו ושאר חומרי הכלים אינם כן לפי שאם היה האהל מעין או מחירש או מעצם לא יטמא. האלוהים) הלא כלי עין או כלי עצם המאוויל על המת דינם דין כלי שטף שנגעו במת. ואני עתיד לבאר זה בשבע ועשרים מוצאת המסכת. ובתוספת נדרתי

רקב ועצמות ודם וסאיר מא יאתי תעדידה פי האני אהליות. ולא פרק בין כון אלמת גוי או ישראלי גיר פי טומאת אהל כאצה פאן אלגוים אינן מטמאין באהל ונין אלגמר ישראל מטמאין באהל ואין הגוים מטמאין באהל ונסמך באהל אסנד דלך לקולה זאת התורה אדם כי ימות באהל וקאל ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם קרוין אדם ואין אומות העולם קרוין אדם. ואלקבר איצא הו אב הטומאה. ואדם שנטמא במת הו איצא יתסמי אב. וכדלך כלים הנוגעים בו הו אב הטומאה וכדלך כלים הנוגעים במת ואדם הנוגע בהן וכלים שנגעו בדלך אלאדם כל ואחד מן אלהלית אב הטומאה אעני אלכלים אלגולי ואלאדם ואלכלים אלמאניה. וכדלך כלים שנגעו בכלים שנטמאו במת פהו איצא אב הטומאה. וסנבין דליל כל ואחד מנהא פי האני אהליות. והוא כלה בשרט אן יכון אלאדם ישראלי אמא גוי שנגע במת פלים הו טמא מת ולא יננס כמא יננס טמא מת. ופי אול תוספת אהליות קאלוא הגוי והבהמה ובן שמונה וכלי הרש והאכלים והמשקין הנוגעים במת כלים הנוגעים בהן טהורין ומעני קוליהם הנא טהורין אנהא לא יכון הכמהא חכם כלים הנוגעים בטמא מת. ואנמא בינת לך דלך לילא תפן אן משקין הנוגעים במת אלתי הו משקין טמאין בלא שך לא תננס אלכלים כל הו תננסהא אננאס אלמשקין אלדי סאבינה לא אננאס אלאב אלכלים. ומן אלות הטמאות איצא האוהל וחכם אלאוהל אלדי ינתנס באלמת וחכם כלים הנוגעים במת ואחד לאנה יננס גירה טומאת שבעה מתל כלים שנגעו במת. ואנמא עדרנאה עלי הדתה לאן אלעור ואלבגד ואלשק אדא באנת אוהל על המת פהי תנתנס וליס כדלך סאיר מואד אלכלים לאן אן כאן אלאוהל מן עוד או חרש או עצם פהו לא ינתנס. אללהם אלא אן כאן כלי עין או כלי עצם מאוויל על המת פיכון הכמהא חכם כלי שטף שנגעו במת. וסנבין דלך פי אלסאבע ואלעשרין מן הדה אלמסכתא.

ופי (b) מ"א. (ג) יבמות פ"א א'. (ד) במדבר י"ט י"ד. (ה) יחזקאל ל"ד ל"א. (ו) ה"ל ד'. (ז) ל' שבעה. (ח) פ"ו ה"ל י' רקב

ופי תוספת נדה קאלוא כל המיטמא באהל מיטמא טומאת מיטמא טומאת שבעה ויש מיטמא טומאת שבעה ואינו מיטמא שבעה ואין מיטמא באהל ישיר אלי כלי שטף כמא בינא. וממא יגב אן תעלמה אן מע כון הדה כלהא מן אלמת אבות פאנמא דלך לנעד מנהא אלאשון ואלשני למעני טומאת תרומה וטומאת קודש כמא סאדכרה פי הדה אלצדר לא ליכון מן אנתגס בשי מנהא חייב כרת אדא נכנס למקדשו או אדא אכל קדשים. ונין אלתוספתא במה דברים אמורים בתרומה וקדשים אבל אין הנזיר מגלה אלא על המת בלבד ואין חייבין על טומאת מקדש וקדשיו אלא על המת בלבד. וקד עדרנא פי סאבע נזירות טמאות מן המת שהנזיר מגלה עליהן.

וטומאת שכבת זרע פיהא אב ואהר ודלך אן אלמני הו אב הטומאה. ומן שרוטה אן יכרג מן בן תשע שנים ויום אחד פמא זאד. ונין ספרא איש פרט לקטן יכול שאני מוציא בן תשע שנים ויום אחד תלמוד לומר ואיש כי תצא ממנו שכבת זרע. וכבר בארנו פעמים שכן תשע שנים ויום אחד ביאתו ביאה. ואין מתנאו הקושי וההנאה כמו שהתבאר בגמרא נדה פ) אבל מתנאו שיטמא הוא שיהיה מראהו לבן כמראה הזרע הידוע. ולשון תוספת זכיסו) שכבת זרע אדומה טהורה. ורוב מה שיצא הזרע כן הוא שיכוף האדם עצמו לתשיש הרבה פעמים זה אחר זה בזמן קרוב ואז יצא הדם קודם שישתנה בכלי הזרע.

וטומאת מי הטאת בה אב אהר. וזה שאמר פרה אדומה אם נתערב במי מעין כמו שיתבאר במסכת פרה ז) אלו המים יטמאו לפעמים ופעמים לא יטמאו וכאשר יטמאו הם אב הטומאה ואני עתיד לבאר זה הענין בפרק ראשון מוזאת המסכת פ).

וטומאת הטאות בה שלשה אבות אהת מהן פרה אדומה שהעוסק בשריפת הפרה ובקויה שגלהא מטמא בגדים כמחל מן נגע באב הטומאה כמא יבין פי מוצעה

(6) אהלוא פ"א הל' ב' ז' מ"ב. (7) פרשה ו' הל' ד' (ע"ד). (7) ויקרא ט"ו ט"ז. (8) כו"ג א. ובקעת והשנית מן

מן מסכת פרה. ואלתאני פרים ושעירים שנכנס דמן לפניו פאן שורפן איצא מטמא בגדים וקד דברנא הדה אלפרים ואלשעירים פי מואצע מן מסכת זכיסו ונין גמר זכיסו הא למדת על כל המכפרים ששורפן מטמא בגדים. ואלתאלת שעיר המשתלח פאן משלח שעיר לעזאזל מטמא בגדים.

וטומאת זבה משתמלה עלי סבעה אבות. ודלך אן אלזבה נפסהא אב הטומא ובוועלה אב הטומאה ודם זיבתה אב הטומאה ורוקה ומימי רגליה ומרכבה ומשכבה כל ואחד מנהא אב. ומעלות מן נצוין אלתורה אן טומאת נדה וטומאת יולדת שיא ואהרא. קאל תעאלי כימי נדת דותה הטמא וקאל וטמאח שבועים כנדרתה.

ואלנדה פיהא הדה אלסבעה אבות בעינאה. וכדלך טומאת זב תשתמל עלי סבעה אבות והי הזב וזובו ושכבת זרעו ומימי רגליו ומשכבו ומרכבו. ואחר שכבר נודע שאין הלוק בטומאה בין בועל נדה או זבה או יולדת בתוך שבעה לזכר או ארבעה עשר לנקבה כמו שאמר השם יתברך פ) ולאיש אשר ישכב עם טמאה נקרא אותו בועל טמאה והוא אשר נמנה מכלל אבות הטומאות בשם אהר ולא נמנה בועל נדה לבדו ובוועל זבה לבדו ובוועל יולדת לבדו לפי שהכל אהר. וממה שראוי שתדעו שכל מה שלא תטהר הטמאה כמו מקוה היא מטמאה את בועלה אפילו עמדה שנים אחר שנפסק הדם ולא תטהר בזמן בלא מי מקוה. וכן המרכב והמשכב כל אהר מהן אב ולא נמנה משכב הזב לבדו ומשכב מצורע לבדו ומשכב זבה לבדו ומשכב נדה לבדו לפי שדין הכל אהר אבל נמנה משכב לבר ישמאהו כל מי שיטמאהו. וכמו זה נמנה גם כן דם טמאה ויהיה זה כולל לדם נדה ודם זיבתה ודם יולדת. וכך נאמר רוק הטמא ומימי רגליו ויכלול זה זב וזבה נדה ויולדת שדין הרוק ומימי רגלים מכל אחד ואחד מאלו הארבעה שוה בטומאה.

וטומאת זבה כוללת שבעה אבות. וזה שהזבה עצמה אב הטומאה ובוועלה אב הטומאה ודם זיבתה אב הטומאה ורוקה ומימי רגליה ומרכבה ומשכבה כל אחד מהן אב. וידוע מכתובי התורה שטומאת נדה וטומאת יולדת דבר אחד. אמר השם יתברך ג) כימי נדה דותה טמא ואמר ד) וטמאה שבועים כנדרתה. והנדה בה אלו השבע אבות בעצמם. וכן טומאת זב הכלול שבעה אבות והן הזב וזובו ושכבת זרעו ורוקו ומימי רגליו ומשכבו ומרכבו. ואד וקד עלם אן לא פדק פי אלטומאה בין בועל נדה או זבה או יולדת בתוך שבעה עשר או ארבעה עשר לנקבה כמו קאל תעאלי ולאיש אשר ישכב עם טמאה פלנסמיה בועל טמאה והו אלדי נעד מן גמלה אבות הטמאות בואחד ולא נעד בועל נדה עלי הרתה ובוועל זבה עלי הרתה ובוועל יולדת עלי הרתה או אלכל שיא ואהרא. וממא יגב אן תעלמה אן טאלמא לא תטהר אלטמאה במי מקוה פהי מטמאה את בועלה ולו בקית סנין בעד אנקטאע אלהם לא תטהר באלזמאן דון מי מקוה. וכדלך אלמרכב ואלמשכב כל ואהר מנהמא אב וליס נעד משכב הזב עלי הרתה ומשכב מצורע עלי הרתה ומשכב זבה עלי הרתה ומשכב נדה עלי הרתה או חגס אלכל ואהר כל נעד משכב פקט אנוסה כל מן אנוסה. וכדלך איצא נעד דם טמאה פיכון דלך עאם לדם נדה ודם זיבתה ודם יולדת. וכדלך נקול רוק הטמא ומימי רגליו פיעם דלך זב וזבה נדה ויולדת או חגס אלהר ומימי רגלים מן כל ואחד ואהר מן האולא אלארבעה סוי פי אלטומאה.

וטומאת (6) ראה פ"ב מ"ה. (7) פ"ג ע"א והנוסחא משונה קצת. (8) ויקרא י"ב ב'. (7) שם ה"י. (8) שם ט"ו ל"ג.

וטומאת צרעת פיהא ארבעה אבות. מצורע מוחלט והו יתסמי איצא מצורע בימי גמרו ומצורע בימי ספרו ובגד מנוגע ובית מנוגע וארצה באמרי כאן בגד כל מה שיקבל טומאת צרעת מן בגד צמר או הפשתים או השתי או הערב או כל כלי עור. וכדלך ארוד בקולי בית מנוגע מאדף אלבית בגמלתהא והו אבניו ועציו ועפרו פאן כל גו מנהא מטמא בכזית כמה יבין פי תאלף עשר נגעום מן הלא אלסדר.

פתבון ערד אבות הטומאות אהנין ותלאהין אב והו הדה השרין והנבלה והמת ואדם שנטמא במת וכלים שנטמאו במת וכלים שנגעו באדם שנטמא במת וכלים שנגעו בכלים שנטמאו במת ואדם שנגע בכלים שנטמאו במת וכלים שנגעו באדם שנגע בכלים שנטמאו במת והאוהל והקבר ושכבת זרע ומי הטאת ופרה אדומה ופרים ושעירים הנשרפים ושעיר המשתלה זב וזבה וגדה ויולדת ומרכב ומשכב ובוועל טמאה ודם טמאה ורוק טמא ומימי רגליו וזוכו של זב ושכבת זרעו ומצורע בימי ספרו ומצורע בימי חלומו ובגד מנוגע. ובית מנוגע. וקד תבין פי אול מגלה אן לא פרק בין מצורע מוסגר ומצורע מוחלט למעני אלטומאה.

ואעלם אן אסם כלים ואקע עלי תמאניה אנואע והו בגדים ושק וכלי הרש וכלי עור וכלי עצם וכלי זכוכית וכלי מתכות וכלי עין. ואמא אלקפף ונהוהא מן אלאואני אלתי העמל מן אלעוף ואלבוץ ואלברדי וגרוד אלנבל ואלקצב ונהוהא פהו כלהא מן גמלה כלי עין כמה יבין פי הדה אלמסכתא. ונין אלתורה פי כון הדה אלאנואע כלהא תקבל אלנאסה גיר כלי זכוכית וחדהא פאנהא אנמא תנתגס מדרבנן. ונין אלגמר יוסי בן יועזר איש צרדה ויוסף בן יוחנן איש ירושלם גורו טומאה על כלי זכוכית ופי תוספת כלים קאלוא כלי זכוכית מדברי סופרים. אמא בקיה אלכלים פהו תנתגס מדאוריתא קאל תעאלי מכל כלי עין או בגד או עור או שק. ושק הו אלשער אלקרק מנה

ואלגליט

וטומאת צרעת בה ארבעה אבות. מצורע מוחלט והוא יקרא גם כן מצורע בימי גמרו ומצורע בימי ספרו ובגד מנוגע ובית מנוגע וארצה באמרי כאן בגד כל מה שיקבל טומאת צרעת מן בגד צמר או פשתים או השתי או הערב או כל כלי עור. וכן רצוני באמרי בית מנוגע חומרי הבית בכללם והן אבניו ועציו ועפרו שבל חלק מהם מטמא בכזית כמו שיתבאר בשלשה עשר פ) מנגעים מזה הסדר.

ויהיה מספר אבות הטומאות שלשים ושתים אבות ואלו הן השרין והנבלה והמת והאדם שנטמא במת וכלים שנטמאו במת וכלים שנגעו באדם שנטמא במת וכלים שנגעו בכלים שנטמאו במת ואדם שנגע בכלים שנטמאו במת וכלים שנגעו באדם שנגע בכלים שנטמאו במת והאהל והקבר ושכבת זרע ומי הטאת ופרה אדומה ופרים ושעירים הנשרפים ושעיר המשתלה זב וזבה וגדה ויולדת ומרכב ומשכב ובוועל טמאה ודם טמאה ורוק טמא ומימי רגליו וזוכו של זב ושכבת זרעו ומצורע בימי ספרו ומצורע בימי חלומו ובגד מנוגע ובית מנוגע. וכבר התבאר בראשון ב) ממגלה שאין הפרש בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט לענין טומאה.

ודע שישם כלים נופל על שמנה מינים והם בגדים ושק וכלי הרס וכלי עור וכלי עצם וכלי זכוכית וכלי מתכות וכלי עין. אולם הקופות והדומה להן מהכלים הנעשים מנצרים והוצין וגמי וחריות דקלים וקנים וכיוצא בהן כולן בכלל כלי עין כמו שיתבאר בזאת המסכתא ב). והתורה אמרה שאלו המינים כולם מקבלים טומאה חוץ מכלי זכוכית לבד שהן לא יטמאו אלא מדרבנן. ולשון הגמרא ד) יוסי בן יועזר איש צרדה ויוסף בן יוחנן איש ירושלם גורו טומאה על כלי זכוכית. ובתוספת כלים אמרו פ) כלי זכוכית מדברי סופרים. אבל שאר הכלים יטמאו מדאוריתא אמר השם יתברך ו) מכל כלי עין או בגד או עור או שק. ושק הוא הנארג מן השער הדק והעב מאור כמו מה שנעשה

מכונן

ב) כלים ב"ב פ"ה ה"ג. ג) מ"א. ד) שמוני פ"ז הל' ח' (כ"ג ע"א). ז) ויקרא י"א ל"ג. ח) במדבר ל"א כ"ב. ט) שם כ"ז. י) מ"א. יא) שם ט"ז י"ב. יב) וכן הגהתי בערבי במקום בגדים. יג) אהלות ט"ו הל' י"ג. יד) במדבר י"ט ט"ו. יז) ירושלמי פסחים פ"א ה"ז.

ואלגליט גרא מתל אלדי תעמל מנה אלאחמאל אלכל יתסמי שק. ובגד נסיג גיר אלשער מתל אלכחאן ואלצוף ואלחריר ואלקטן וגירחה ואללבוד דאגלה פי גמלה אלבגדים. ונין אלתוספתא העושה חלוק מן הלבד אם יש בו שלשה על שלשה טמא וזהו שיעור הבגד לטומאה לפי מה שיתבאר בשבעה ועשרים ב) מוזאת המסכתא. ובספרא ג) או בגד לרבות את הלבדים. ואמר בטומאת כלי הרס ד) וכל כלי הרש אשר יפול מהם אל תוכו יטמא. ואמר בכלי מתכות פ) אך את הזהב ואת הכסף ונומר. אולם כלי עצם הם נכנסים תחת אמרו ו) וכל מעשה עוים כמו שנבאר בשניי) מוזאת המסכתא. וכלי זכוכית נסמכין על כלי הרס כמו שיתבאר בשניי) מוזאת המסכתא גם כן. ומיני אלו הכלים כולן חוץ מכלי הרס יש להן טהרה במקוה אבל כלי הרס אין לו טהרה כי אם בשברה ולא יטהר במקוה

בלל והוא אמרו יתברך ט) ואותו תשברו. ואמר י) וכל כלי עין ישטף במים. וכמו זה יקראו גם כן כלי ההיתוך כלי מתכות ואין כלי זכוכית מכללם. ויקראו האריגות כולם כלים י) ואפילו הנעשית מהשער וכלי הרס לא יכניסוהו בכלל הכלים על הרוב לפי שיהיה לו דינים פרטיים כמו שנובאר ושאר הכלים והם כלי עין וכלי עצם וכלי עור יקראו אותם כלי שטף לפי שיש להם טהרה במקוה. וכאשר תשמעם אומרים מטמא בלים או מטמא בגדים תדע שהוא מטמא אלו המינים כולן חוץ מכלי הרס שהוא לא יטמא כי אם באב הטומאה כמו שאבאר. ובטומאת מת בפרט אשר שמנו לכלים בה אלו הדינים הברדל. וזה שכלי הרס איך מה שיטמא במת יהיה ראשון לטומאה ולא יהיה אב ואפילו נגע במת עצמו או היה באהל המת. וכבר קדם לנו בזה לשון התוספתא יב) אמר יתברך יג) וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא אמרו יד) הוא טמא ואינו נעשה אב הטומאה לטמא. וכבר התבאר

לטמא

ב) כלים ב"ב פ"ה ה"ג. ג) מ"א. ד) שמוני פ"ז הל' ח' (כ"ג ע"א). ז) ויקרא י"א ל"ג. ח) במדבר ל"א כ"ב. ט) שם כ"ז. י) מ"א. יא) שם ט"ז י"ב. יב) וכן הגהתי בערבי במקום בגדים. יג) אהלות ט"ו הל' י"ג. יד) במדבר י"ט ט"ו. יז) ירושלמי פסחים פ"א ה"ז.

הנברית ובוועל גויה כל ואחד מן אלהמאנייה
 אב הטומאה מדברי סופרים. ואיצא פאן
 אלוה ואלוזה ואלנדה ואלוולדת ואלמצורע
 כל ואחד מנהם מטמא משכב ומושב
 מדאורייתא במא קדמנא. אמא אלמת פלים
 יטמא משכב ונין ספרא הוב עושה משכב
 ואין המת עושה משכב. לכנהם קאלוא אן
 האולא אלמדכורין אדא מאתוא מטמאין משכב
 ומושב מתל מא כאגוא אחווא. וסנבין עלה
 דלך פי אגר נדה מן הדא אלסדר פי קולחם
 הוב והובה והנדה והיוולדת והמצורע שמתו
 מטמאין במשא עד שימוק הבשר והדא אנמא
 הו מדרבנן. ופי ספרא הוב שמת מטמא
 במשא עד שימוק הבשר מדברי סופרים. ופי
 תוספת נדה קאלוא הוב והובה והנדה והיוולדת
 והמצורע שמתו מטמאין במשא עד שימוק
 הבשר ואין מטמאין אלא ברובן ואין טומאתן
 אלא מדברי סופרים. יעני טומאת משכבן מדברי
 סופרים אנהם אלהקה במשכב הוב. ומעני
 קולחם במשא אן אדא נשא רובו על המשכב
 אנתגס אלמשכב ולו כאן בין גסם הדא אלוה
 אלמית ובין אלמשכב הוגר פאצל מתל מא כאן
 יננסה היא עלי מא ובין פי הדא אלפרק ולים
 כדלך כל מית. וסנייד הדא אלמעני ביאנא
 ושרחא פי מוצעה.

וטומאת נדה פיהא איצא תסעה אבות
 דרבנן. ודלך אנה סיבין פי נדה אן חכם
 עלי אלנדה כאן תכון טמאה למפרע
 מעת לעת או מפקידה לפקידה עלי מא
 יתבין הנאך וקאלוא מעת לעת דרבנן. וקאלוא
 פיהא איצא אנהא מטמאה משכב ומושב
 למפרע ואינה מטמאה בוועלה וכדלך אלהתמים
 אלמגהולה געלוהא דם נדה מדרבנן עלי מא
 יבין הנאך. ונין אלגמר הרואה בתם מטמא
 למפרע משכב ומושב ומטמא את בוועלה
 להבא. וכדלך אלהלוק טמא וקד הדוא הדא
 אלזמאן אלדי תטמא בו למפרע וקאלוא
 עד שתאמר בדקתי את החלוק הזה ולא היה
 בו כתם או עד שעת כבוס. וכדלך אלבלאם
 אלמתאבד פי גמר נדה אן וסתות דרבנן

ואן

כל אהר מאלו השמנה אב הטומאה מדברי
 סופרים. ועוד הנה הוב והובה והנדה
 והיוולדת והמצורע כל אהר מהן מטמא משכב
 ומושב מדאורייתא כמו שהקדמנו. אולם המת
 לא יטמא משכב ולשון ספרא (ב) הוב עושה
 משכב ואין המת עושה משכב. אבל אמרו
 שאלו הנוכרים אם מתו מטמאים משכב
 ומושב כמו שהיו בעודן חיים. ואני עתיד
 לבאר זה בסוף נדה (ג) מזה הסדר במאמרם
 הוב והובה והנדה והיוולדת והמצורע שמתו
 מטמאים במשא עד שימוק הבשר וזה אינו
 אלא מדרבנן. ובספרא (ג) הוב שמת מטמא
 במשא עד שימוק הבשר מדברי סופרים
 ובתוספת נדה (ד) אמרו הוב והובה והנדה
 והיוולדת והמצורע שמתו מטמאין במשא עד
 שימוק הבשר ואין מטמאים אלא ברובן ואין
 מטמאין אלא מדברי סופרים. רצונו לומר
 טומאת משכבן מדברי סופרים שהם סמכוהו
 למשכב הוב. וענין אמרם במשא שאם נישא
 רובו על המשכב יטמא המשכב אפילו
 היה בין גוף זה הוב המת ובין המשכב
 אבן המכדלת כמו שיטמאהו בחייו לפי
 מה שיתבאר בזה הפרק (ב) ואין כל מת
 כמו זה. ונוסף בזה הענין פירושו וביאורו
 במקומו.

וטומאת נדה בה גם כן תשעה אבות
 דרבנן. וזה שיתבאר בנדה (ו) שדנו על הנדה
 שתהיה טמאה למפרע מעת לעת או מפקידה
 לפקידה על מה שיתבאר שם ואמרו (ו) מעת
 לעת דרבנן. ואמרו גם כן שהיא מטמאה משכב
 ומושב למפרע ואינה מטמאה את בוועלה וכן
 הכתמים הנעלמים (ז) שמו אותן דם נדה
 מדרבנן לפי מה שהתבאר שם. ולשון הגמרא (ט)
 הרואה כתם מטמא למפרע משכב ומושב
 ומטמא את בוועלה להבא. וכן החלוק טמא
 וכבר הגבילו את הזמן הזה אשר תטמא בו
 למפרע ואמרו (י) עד שתאמר בדקתי את החלוק
 הזה ולא היה בו כתם או עד שעת כבוס.
 וכן המאמר הנבחר בגמר נדה (י) שוסתות
 דרבנן ושהאשה אם הגיעה שעת וסתה ולא

בדקה

(ב) מסי' זכום פ"ב הל' י"א (ע"ה ע"ד). (ג) פ"י מ"ד. (ד) מסי' זכום פ"ב הל' י"ג (ע"ז ע"א).
 (ה) פ"ט הל' י"ד. (ו) כלים פ"א מ"ג. (ז) נדה ז' ע"א. (ח) ר"ל מואין בא הכתם. (ט) שם ו'
 י"א. (י) שם נ"ה ע"ב. (יא) פ"ז ע"א. כלומר הנקבע להלכה בין התנאים והאמוראים שנהלקו בזה הענין

ואן אלמראה אדא הנייע וסתה ולא בדקה עצמה
 חס בעד דלך באימם בדקה עצמה ווגדת
 נפסהא טמאה פאנהא בהוקת נדה משעת
 וסתה אלי דלך אלוקת והדא הו טמאה
 למפרע. והנאך קיל הוב והובה ושומרת יום
 בנגד יום והיוולדת כולן מטמאות מעת לעת.
 ומעולם אן הדא אלזמאן אלדי תכון פיה
 טמאה מדרבנן למפרע. אמא כל נדה או
 רואה כתם או שלא בדקה בשעת וסתה
 פאן אלמשכב ואלמושב אלדי הנגס פי דלך
 אלזמאן הו אב דרבנן. וכדלך בוועל רואה
 כתם להבא וכדלך רוקה ומימי רגליה פי
 דלך אלזמאן ודם שעל החלוק אלדי לא
 יחקק אנה דם נדה אלכל אבות דרבנן.

וטומאת יולדת פיהא מן אבות דרבנן
 מתל מא פי אלנדה אעני אן חכם אליוולדת
 ואלנדה ואחד כמא תקדם. ופי גמר נדה
 קאלוא הוציא עובר ידו והחזירה אמו טמאה
 לידה ובינוא אן דלך מדרבנן ולא נחסב להא
 ימי טהרה מן חיה נקול אדא ראת דם הו
 דם טוהר בל נלזמהא אלתחיל מן כל
 גהא. קאלוא חוששת וימי טהרה לא יהיבין
 לה. פתכון טמאה ארבעה עשר יום מתל
 יולדת נקבה להומרא מדרבנן. ואן ראת דם
 בעד הדא אלמדא לים נחסבה דם טוהר
 אד לים חס ולאדא כל יבין דם נדה או
 דם זיבה נחסב ומאן רותה עלי מא נבין
 פי נדה. ולנעמל איצא הנא פי עדר אבות
 דרבנן מתל מא עמלת פי עדר אבות
 דאורייתא ודלך באן נעד אלמשכב טמא
 בואחד פיעם משכב גוי ומשכב זב שמת
 ומשכב נדה למפרע ומשכב רואה כתם למפרע
 ומשכב יולדת יד ומשכב שלא בדקה בשעת
 וסתה. וכדלך נפעל פי אלמרכב ואלרוק
 ומימי רגלים עלי נהו מא עמלנא פי אלעדד
 אלמתקדם אד נוע אלטומאה ואחד והדא
 לה כאלאשכאין ואלאב אנמא הו משכב
 דרבנן. וכדלך בוועל טמאה דרבנן יעם בוועל
 נכרית ובוועל רואה כתם ובוועל יולדת יד.

וטומאת עבודה זרה פיהא ארבעה אבות

בדקה עצמה ואחר זה לימים בדקה עצמה
 ומציאה עצמה טמאה היא בהוקת נדה משעת
 וסתה עד העת הזאת וזהו טומאה למפרע.
 ושם נאמר (א) הנדה והובה ושומרת יום בנגד
 יום והיוולדת כולן מטמאות מעת לעת. וידוע
 שזהו הזמן אשר תהיה בו טומאה מדרבנן
 למפרע. אולם כל נדה או רואה כתם או מי
 שלא בדקה בשעת וסתה המשכב והמושב
 אשר תטמא בזה הזמן הם אב מדרבנן. וכן בוועל
 רואה כתם להבא וכן רוקה ומימי רגליה בזה
 הזמן ודם שעל החלוק אשר לא יתאמת
 שהוא דם נדה הכל אבות מדרבנן.
 וטומאת יולדת בה מאבות דרבנן כמו
 בנדה רצונו לומר שרין היוולדת והנדה אחד
 כמו שקדם. ובגמר נדה (ב) אמרו הוציא
 עובר את ידו והחזירה אמו טמאה לידה
 וביארו (ג) שזה דרבנן ולא נמנה לה ימי
 טהרה עד שנאמר שאם ראתה דם הוא דם
 טוהר אבל נחייבה להומרא מכל צד. אמרו (ד)
 חוששת וימי טהרה לא יהיבין לה. ותהיה
 טמאה ארבעה עשר יום כמו יולדת נקבה
 להומרא מדרבנן. ואם ראתה דם אחר זה
 הזמן לא נחשבהו דם טוהר כי אין שם לידה
 אבל יהיה דם נדה או דם זיבה כפי זמן
 ראיתה כמו שיתבאר בנדה (ה). ונעשה כאן
 גם כן במספר אבות דרבנן כמו שעשינו
 במספר אבות דאורייתא וזה שנמנה המשכב
 טמא באחד ויכלול משכב גוי ומשכב
 זב שמת ומשכב נדה למפרע ומשכב
 רואה כתם למפרע ומשכב יולדת יד ומשכב
 שלא בדקה בשעת וסתה וכן נעשה במרכב
 ורוק ומימי רגלים על הדרך שעשינו במספר
 הקדום שמין הטומאה אחד ואלו הם כאישי
 זה המין והוא רק משכב מדרבנן. וכן
 בוועל טמאה דרבנן יכלול בוועל גויה ובוועל
 נדה ובוועל רואה כתם ובוועל יולדת יד.

וטומאת עבודה זרה בה ארבעה אבות
 והטומאה בכללה מדרבנן. ובגמר שבת (ו)
 אמרו

וטומאת עבודה זרה פיהא ארבעה אבות

(א) ל"ט ע"א. וזה לשון הברייתא; אבל בערבי צריך להגיה הנדה במקום הוב. (ב) כ"ה ע"א.
 (ג) שם. (ד) שם. (ה) שם. (ו) פ"ז ע"ב.

שבת קאלוא טומאת עבודה זרה דרבנן ולהא תלויה פי גין אלתורה והו קול יעקב אבינו הסירו את אלהי הנכר אשר בתוככם והטהרו והחליפו שמלתיכם. ואול הדה אלארבעה אבות עבודה זרה נפסחה ודלך אן עבודה זרה נפסחה מטמא כשרין אעני אנהא תטמא אדם וכלים במגע וכלי חרש באויר ולא תטמא במשא. ובשרט אן תבון כוית כמא בינא פי האלה עבודה זרה אמא אן כאן דלך אלשי אלמעבוד אקל מן כוית פלא יגנס. ומתי מא אכדת קטעה מן גרם עבודה זרה ולו כאנת אעטם מא ימכן פאנהא לא תגנס לאן עבודה זרה אינה מטמאה לאיברים ואנמא יגנס גמלה אלמעבוד אדא כאן כוית פמא זאד. ואלאב אלהאני משמשי עבודה זרה יגנס מנהא כוית טומאת שרין ולו אנכסר מנהא שי ויכון פיה כוית פהו יטמא אדם וכלים במגע והדה חומרא פי משמשיה. וקד נצת אלמשנה פי בית עבודה זרה וקאלת אבניו ועציו ועפרו מטמאין כשרין שנאמר שקין תשקצנו ותעב התעבנו. ופי תוספת זבים המכניס ראשו ורובו לבית עבודה זרה טמא כלי חרש שהכניס אוירו לבית עבודה זרה טמא ספסלין וקתדראות שהכניס רובן לבית עבודה זרה טמאין ירד בדלך אן הדא אלאנסאן או אלכלי יכון ענד דכולה אלבית כמגע שרין. ואלאב אלהאלת תקרובת עבודה זרה וקר תבין פי איל גמר חולין אן תקרובת עבודה זרה והו אלשי אלדי יקרב בין ידיהא עלי גהא אלעבאדה מטמא במגע ובמשא כנבלה כמו שבאר בשלישי) מעבודה זרה. וכבר התבאר בעבודה זרה (י) שיון נסך טמא כמו תקרובת עבודה זרה והוא האב הרביעי. והביאורא לזה מאמרו יתברך (ט) אשר הלב זבחימו יאכ ישתו יין נסיכם. ואמרו (י) שלשה יינות יין שנתנסך לעבודה זרה מטמא חמורה המורה בכזית. וענין טומאת חמורה הוא שיטמא אדם וכלים וזה אשר יקראו טומאת חמורה בכל מקום. וכל מה שיטמא האוכלין והמשקל לבר יקראו טומאה קלה. ובאמרי שיון נסך קלה

(ח) בראשית ל"ה ב' (ז) בפירוש הר"מ כ"ו. (ג) פ"ג כ"ו. (ד) דברים ז' כ"ו. (ה) פ"ה הל' (ו) י"ג ע"א. (ז) מ"ו. (ח) ל' ע"א. תוספתא זבים פ"ה הל' ח'. (ט) דברים ל"ב ל"ח. (י) עבודה זרה שם

קלה. וקולי הנא אן יין נסך אב הטומאה ארדי בדלך אלכמר אלתי תחקקנא אנהא נתנסך לעבודה זרה והדא הו אלדי יטמא כנבלה אמא סתם יינן פהו יטמא טומאה קלה כמא בינא הנאך אנה מתל משקין טמאין. וטומאת נבלה פיהא שני אבות מדברי סופרים אהדהמא שהיטת הנכרי הי נבלה ומטמא במשא ואן לם תכן תקרובת עבודה זרה לכן לא תהרס בהנאה מתל תקרובת עבודה זרה לאנהא מלחקה בהא לא מתלהא כמא בינא פי גמר חולין. קאלוא גוים שבתוין לארין לאו עובדי עבודה זרה הן אלא מעשה אבותיהן בידיהן. ולדלך צארת שהיטת הנכרי מותרת בהנאה. ואלאב אלהאני נבלת העוף הטהור באצה ודלך אן נבלת העוף בין טמא בין טהור אין לו טומאה מן התורה כביאן ולדלך עדנאה פי הדה אלאבות דרבנן ואלדי צה ענדי אנהא אב של תורה ואן כאן לם תג כביאן. ודליל דלך כונה חייב עליה כרת על ביאת מקדש ואסנד דלך לקולה תעאלי נבלה וטרפה לא יאכל לטומאה בה עלי מא נבין פי מסכת טהרות והי מטמא אדם וכלים עלי וגה אצה. ודלך אנהא לא תגנס במגע גמלה ולו מדברי סופרים ואנמא תטמא כוית בבית הבליעה פענד מא יבלע מנהא כוית והו פי האל אלבלע ינתגס ויטמא בגדים כנוגע באב הטומאה וכדלך יטמא שאר כלים בנגיעה פי חזין בליעה ולא יגנס לא אדם ולא כלי חרש ולו פי האל בליעה כמתל כל נוגע באב מן אבות הטמאות אלדי לא יגנס אדם וכלי חרש ולו בשעת נגיעה עלי מא יבין פי אבר זבים. ונין ספרא פי בולע נבלת העוף הטהור קאלוא מטמא שאר כלים כבגדים יכול יטמא אדם וכלי חרש תלמוד לומר בגד בגד הוא מטמא ואינו מטמא אדם ולא כלי חרש נמצאת אומר היה אוכל נבלת עוף הטהור וידו אחת על גבי תנור ואחת על גבי חברו שניהם טהורים. הדא הו חכם אלבולע ובהדא אלנהו תעד אב הטומאה אמא למעני אלמגע פהו

(ח) חולין פ"א מ"א (ז) י"ג ע"ב. (ג) גדה מ"ב ע"ב. ספרא אחרי מות פי י"ב הל' ה' (ו) (פ"ה ע"א). (ד) ויקרא כ"ב ה'. (ה) פ"א מ"א. (ו) מ"ט. (ז) פ"ו אחרי מות פי"ב הל' י"ב (פ"ה ע"ב).

הוא אב הטומאה ארצה בזה היין אשר התאמת לנו שנתנסך לעבודה זרה וזהו אשר יטמא כנבלה אכל סתם יינם יטמא טומאה קלה כמו שבארנו שם שהוא כמו משקין טמאין. וטומאת נבלה בה שני אבות מדברי סופרים. אחד מהן שהיטת נכרי נבלה ומטמאה במשא (א) אף על פי שאינה תקרובת עבודה זרה ולא תאסר בהנאה כמו תקרובת עבודה זרה לפי שהיא מושגת בה ואינה כמותה כמו שביארו בגמר חולין. ואמרו (ב) גוים שבתוין לארין לאו עובדי עבודה זרה הם אלא מעשה אבותיהם בידיהם. ולזה שהיטת נכרי מותרת בהנאה. והאב השני נבלת העוף הטהור לבר וזה שנבלת העוף בין טמא ובין טהור אין לו טומאה מן התורה בפירוש ולכך מנינו אותו באלו האבות מדרבנן. ומה שהתאמת אצלי הוא שהוא אב של תורה אף על פי שלא באה בפירוש. וראיית זה היותו חייב עליה כרת על ביאת מקדש וסמכו זהו לאמרו יתברך (ג) נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה על מה שנבאר במסכת טהרות (ד) והיא תטמא אדם וכלים על האופן שאספר. וזה שהוא לא תטמא במגע כלל ואפילו מדברי סופרים ולא תטמא כוית אלא בבית הבליעה ולפי זה בעת אשר יבלע ממנה כוית והוא בשעת הבליעה יטמא ויטמא בגדים כנוגע באב הטומאה. וכן יטמא שאר הכלים בנגיעה בעת בליעתה ולא יטמא אדם ולא כלי חרש אפילו בעת הבליעה כמו כל נוגע באב מאבות הטומאות אשר לא יטמא אדם וכלי חרש בשעת נגיעה כמו שיתבאר באחרון מובים (ו). ולשון ספרא (ז) בבולע נבלת העוף הטהור אמרו מטמא שאר כלים כבגדים יכול יטמא אדם וכלי חרש תלמוד לומר בגד בגד הוא מטמא ואינו מטמא אדם ולא כלי חרש נמצאת אומר היה אוכל נבלת עוף הטהור וידו אחת על גבי תנור ואחת על גבי חברו שניהם טהורים. זהו דין הבולע. ומה הצד תמנה אב הטומאה אבל לענין מגע תהיה כמו

פתי מ"ל אכלין טמאין פקט ובשרט אן יהשב עליה לאבילה כמא יבין פי אול טהרות ולא תננס במגע אלא ננאס"ה אכלין טמאין אלתי אבינהא פי מא בעד. ואדא דני בכביצה מנהא אכלין תציר תלך אלאכלין שני לטומאה לא ראשון. וקד תבין פי גמר זבחים אן ר' מאיר יקול אנהא ואן לם יבלעהא מנד אבדהא פי ידה וראם בלעהא פכאנה בלעהא לאן מהוסר קריבה לאו כמהוסר מעשה דאמי ומע דלך פלים תציר ענדה אב חתי יבין אלאכל אלדי ינצם בהא ראשון לאנהא לא תננס טומאה אב בנגיעה כלל אלא בבליעה. והנאך קיל נבלת העוף הטהור לר' מאיר מונין בה ראשון ושני או אין מונין בה וכאן אלגזאב אן לדברי הכל ולו לר' מאיר כל היכא דמטמא אדם במגע מונין בו ראשון ושני כל היכא דאין מטמא אדם במגע אין מונין בו ראשון ושני. יעני אן אלשי אלדי יטמא אדם במגע הו אלדי אדא נגע בשני ירדה ראשון ואדא נגע אלראשון באמר אבר ירד דלך אלאמר שני פחצל הדא אלאצל איצא.

פקד תבין אן גמלה אבות הטומאות דרבנן עלי אלוגה אלדי עדרנא תסעה ועשרין אב. והי עצם כשעורה ודם תבוסה וארין וזעמים ובית הפרס ואוהל שהאדיל על דם תבוסה ואדם שנטמא בהן וכלים שנגעו בו וכלים שנטמאו בהן ואדם שנגע בכלים וכלים שנגעו באדם וכלים שנגעו בכלים שנטמאו בהן והגוי והנדה למפרע ורואה בתם למפרע ומי שלא בדקה בשעת וסתה למפרע ויולדת איבר ומשכבן ומרכבן ורוקן ומימי רגליהן ודם טמאה דרבנן ובוכל טמאה וזובו של גוי ועבודה זרה ומשמשי עבודה זרה והתקרובת עבודה זרה ויין שנתנסך לעבודה זרה ושחיטת הנכרי ונבלת העוף הטהור. פקד הצרנא אבות הטמאות באלערד ובינא הדא אלאסם עלי כם נוע מן אלטומאה יקע ומא מנהא מדברי תורה ומא מנהא מדברי סופרים. ואעלם אן כל מא ינתנס באחד אבות הטמאות בין אדם בין כלים בין אכלין בין משקין

(ב) מ"א. (ג) ק"ה ע"ב.

כמו אוכלין טמאין לבד ובתנאי שיחש עליה לאבילה כמו שיתבאר בראשון מטהרות ולא הטמא במגע אלא טומאה אוכלין טמאין אשר אבארם אחר זה. ואן נגע בכביצה מהאוכלין אלו האוכלין יהיו שני לטומאה ולא ראשון. וכבר התבאר בנמי זבחים (ג) שרבי מאיר אומר אף על פי שלא יבלעה מעת שלקחה בידו והשב לבלעה הוא כאילו בלעה לפי שמהוסר קריבה לא כמהוסר מעשה דמי ועם זה לא היה אצל אב עד שיהיה האוכל אשר יגע בו ראשון לפי שהיא לא הטמא טומאה אב בנגיעה אלא בבליעה. ושם נאמר נבלת העוף הטהור לרבי מאיר מונין בה ראשון ושני או אין מונין בה והיתה התשובה שלדברי הכל אפילו לרבי מאיר כל היכא דמטמא אדם במגע מונין בה ראשון ושני וכל היכא דאין מטמא אדם במגע אין מונין בה לא ראשון ולא שני. ירצה בזה שהדבר אשר יטמא אדם במגע הוא ראשון ואם נגע הראשון בדבר אחר ישוב זה שני ושומר זה העיקר גם כן.

הנה כבר התבאר שכלל אבות הטומאות דרבנן על הפנים אשר מנינו עשרים ותשע אבות והן עצם כשעורה ודם תבוסה וארין העמים ובית הפרס ואוהל שהאדיל על דם תבוסה ואדם שנטמא בהן וכלים שנגעו בו וכלים שנטמאו בהן ואדם שנגע בכלים וכלים שנגעו באדם וכלים שנגעו בכלים שנטמאו בהן והגוי והנדה למפרע ורואה בתם למפרע ומי שלא בדקה בשעת וסתה למפרע ויולדת איבר ומשכבן ומרכבן ורוקן ומימי רגליהן ודם טמאה דרבנן ובוכל טמאה וזובו של גוי ועבודה זרה ומשמשי עבודה זרה והתקרובת עבודה זרה ויין שנתנסך לעבודה זרה ושחיטת הנכרי ונבלת העוף הטהור. הנה כבר השלמנו אבות הטומאות במספר ובארנו זה השם על כמה מינים מן הטומאות יפול ומה מה מדברי תורה ומה מהם מדברי סופרים. ודע כי כל מה שיטמא באחד מאבות הטומאות בין אדם בין כלים בין אוכלין בין משקין

בין

משקין יתכמי ראשון לטומאה ואלדי ינצם באלראשון יקאל לה שני ואלדי ינצם באלשני יתכמי שלישי ואלדי ינצם באלשלישי יקאל לה רביעי והו אבר דרגה פי אלטומאה. ופי האני טהרות קאלוא הראשון שבהולין טמא ומטמא השני פסול ואינו מטמא הראשון והשני שבתרומה טמאין ומטמאין השלישי פסול ולא מטמא הראשון והשני והשלישי שבקודש טמאין ומטמאין הרביעי פסול ולא הנה כבר מבואר לך שהרביעי הוא תכלית הטומאה ושכל מה שיאמר עליו פסול ענינו שלא יטמא וזולתו לפי שכל מה שהגיע אליו הטומאה ויטמא אבל לא יטמא וזולתו יקרא פסול. ולזה יאמר לאשר אבל אוכלין טמאין או שחה משקין טמאין נפסלה גזיתו (ג) לפי שהוא לא יטמא וזולתו. ויקראו גם כן הראשון ולד הטומאה והשני ולד הטומאה והמשנה תקרא כל מה שאינו אב ולד הטומאה בין שהוא ראשון או שני. ומבואר הוא שכמו שתאמר זה אב מדאוריתא וזה אב מדרבנן כן תאמר זה ולד מדאוריתא וזה ולד מדרבנן. ומדעקרים גם כן אשר ראוי להזותן שמורים אצלך אמרם בתוספת טהרות (ג) כשם שראשון עושה שני ושני עושה שלישי כך ספק ראשון עושה ספק שני וספק שני עושה ספק שלישי. וזהם איצא אישיא כתיבה הי איצא מדרבנן לכנהא ליסת אבות כל פי אצל תקון רבנן געלוהא. ולד טומאה. מהל קילהם תלמידי שמאי והלל גזרו טומאה על הודים וגעלוהא שניות אבדא כמא נבין פי מסכת ידים. וכדלך איצא גזרו עלי אלאנסאן אלדי יאבל אוכל ראשון או אוכל שני או ישרב משקין טמאין וסאיד מא ערד פי אבר זבים אן יכון שני לטומאה כמא נבין הנאך. ומדרבנן איצא תננס אלאכלין ללאכלין לאן מן התורה אין אוכל מטמא אוכל קאל תעאלי וכי יפול מנבלתם על כל זרע וזרע אשר יזרע טמא הוא קאלוא הוא טמא ואינו עושה כיוצא בו. ופי טומאת משקין אבתלאף מן אלהכמים מן יקול

בין משקין יקרא ראשון לטומאה ומה שיגע בראשון יקרא שני ומה שיגע בשני יקרא לו שלישי ומה שיגע בשלישי יאמר לו רביעי והו המדרגה האחרונה בטומאה. ובשני (פ) מטהרות אמרו הראשון בהולין טמא ומטמא השני פסול ואינו מטמא הראשון והשני שבתרומה טמאין ומטמאין השלישי פסול ולא מטמא הראשון והשני והשלישי שבקודש טמאין ומטמאין הרביעי פסול ולא הנה כבר מבואר לך שהרביעי הוא תכלית הטומאה ושכל מה שיאמר עליו פסול ענינו שלא יטמא וזולתו לפי שכל מה שהגיע אליו הטומאה ויטמא אבל לא יטמא וזולתו יקרא פסול. ולזה יאמר לאשר אבל אוכלין טמאין או שחה משקין טמאין נפסלה גזיתו (ג) לפי שהוא לא יטמא וזולתו. ויקראו גם כן הראשון ולד הטומאה והשני ולד הטומאה והמשנה תקרא כל מה שאינו אב ולד הטומאה בין שהוא ראשון או שני. ומבואר הוא שכמו שתאמר זה אב מדאוריתא וזה אב מדרבנן כן תאמר זה ולד מדאוריתא וזה ולד מדרבנן. ומדעקרים גם כן אשר ראוי להזותן שמורים אצלך אמרם בתוספת טהרות (ג) כשם שראשון עושה שני ושני עושה שלישי כך ספק ראשון עושה ספק שני וספק שני עושה ספק שלישי. ועוד יש דברים רבים שהם גם כן מדרבנן אבל אינם אבות אלא בתהלה תיקון רבנן עשו אותם ולד הטומאה. כאמרם (ד) תלמידי שמאי והלל גזרו טומאה על הודים ועשו אותן שניות לעולם כמו שנבאר במסכת ידים (פ) וכמו כן גזרו על האדם אשר יאבל אוכל ראשון או אוכל שני או ישתה משקין טמאין ושאר מה שמנו באחרון מזבים) שיהיה שני לטומאה כמו שנבאר שם. ומדרבנן גם כן הטמאות אוכלין לאוכלין לפי שמן התורה אין אוכל מטמא אוכל. אמר יתברך (ז) וכי יפול מנבלתם על כל זרע וזרע אשר יזרע טמא הוא. אמרו (ס) הוא טמא ואינו עושה כיוצא בו. ובטומאת משקין מהלוקת (ט) שיש מן החכמים אומרים שטומאת משקין מדרבנן ויש מי שאמרן

(ב) מ"ג. (ג) עיין מקואות פ"ו מ"ז. (ד) פ"ה הל' י'. (ה) שבת י"ד ב'. (ו) פ"ג מ"א. (ז) מ"ב. (ח) ויקרא י"א ל"ז ל"ח. (ט) פסחים י"ח ע"ב. (י) שם מ"ו ע"ב.

אן טומאתן מדרבנן ותם מן יקול אנתגאסהא נפסהא וכונהא תקבל אלנגאסהא מן התורה אמא כון משקין טמאין תנגס אלאכלין במדרבנן ותם מן יקול אן ולו אנגאסהא אלאכלים הו מדאוריתא אמא כון משקין טמאים תנגס אלכלים התי ידנע אלכלי שני פולך מדרבנן לדברי הכל. וסאבין עלל הדא אלאכתלאף פי ראבע טהרות ואבר זבים. ונין גמר גדה מדאוריתא אין אוכל מטמא כלי ואין משקה מטמא כלי ורבנן הוא דגזור גורה משום משקה זב וזבה משקה דעלולין לקבל טומאה גורו בהן רבנן אכלין דאין עלולין לקבל טומאה לא גזרו בהן רבנן. ומעני עלולין אנהא תהיאת אסכאבהא לקבול אלנגאסהא והו קולחם דלא באעו הכשר. פקד באן לך אן תם אשיא כתיבה הו ולד הטומאה מדרבנן ואן כאן אלאב אלדי הו לה ולד דאוריתא והדא הו אלמעני אלדי ארדנא אלתנביה עליה פי הדא אלכלאם. מתאל דלך אן ינצם שרין בגבו פולך אלכבו ראשון מדאוריתא עלי מא בינא פאדא דנא דלך אלכבו בלהם מתלא פאן דלך אללחם שני מדרבנן לאן מן התורה אין אוכל מטמא אוכל. וכדלך אדא אכל אלאנסאן דלך אלכבו אלטמא פאנה יציר שני מדרבנן ועלי הדא פקס ואהפס סאיר מא דברנאה. ואלחכס אלדי יעם אבות הטמאות כלהא אנהא תנגס אדם וכלים וכל ולד טומאה לא ינגס לא אדם ולא כלים ואנמא ינגס אכלין ומשקין פקט. ונין אלגמר פי אול קמא דאב מטמא אדם וכלים וולד אכלים ומשקין מטמא אדם וכלים לא מטמא ובאלאחרי ואלאגדר אן יכון אלאב מטמא אכלין ומשקין. לבן משקין טמאין כאצה הו תנגס אלכלים לא אלאדם ואן כאנת ולד טומאה. ופי מסכת פרה מן הדא אלסדר יבין דלך והנאך קיל כל ולד הטמאות אינו מטמא כלים אלא משקה. ואעלם אן הדיה קציה מנעכסה והי כל אב טומאה מטמא אדם ובגדים וכל מא הו מטמא אדם ובגדים פהו אב הטומאה.

פאחפס
(6) מ"ו. (5) מ"ז. (4) ע"ב. (3) מלשון עילה. (2) פסחים י"ח ב' ו' ב' ע"א. (1) פ"ח מ"א
(6) בההעתיקה הנדפסת הוכיפו מלת כשווי; ראה מלות ההגיון להר"י ז"ל פרק ה'.

שהוא עיקר גדול אשר יצא לנו אחר שחזרנו על כל מיני הטומאות. ואחר שכבר הוא ברור ומבואר שכל ולד הטומאה לא יטמא כלים הוין מן המשקה שהוא יטמא כלים וזה מדרבנן כמו שבארנו ושכמו זה גם כן מן התורה אין אוכל מטמא אוכל הנה הוא שמוכרח לעולם לא יהיה שלישי אלא מדרבנן. לפי שהאב אם יטמא הכלי או האדם יעשה זה הכלי או האדם ראשון וזה הראשון יטמא אוכלין ומשקין לבד כמו שקדם ויהיה האוכל שני דאוריתא גם כן ולא יטמא זה האוכל וולתו עד שיחזירוהו שלישי אלא מדרבנן כמו שהשרשנו. ובתנאי שתהיה תרומה לא חולין לפי שאין בהולין כי אם שני לבד כמו שקדם על מה שבארנו (במיש"ש) מסוטה. הנה כבר התבאר שראשון ושני פעם יהיו מדאוריתא ופעם יהיו מדרבנן על מה שבארנו אבל שלישי ורביעי הם לעולם מדרבנן אף על פי שהאב שהם מיוחסים אליו דאוריתא כמו שבארנו. ולזה אמרו (ב) עתיד דור אחר לטהר את הככר השלישי שאין לו עיקר מן התורה. ומכלל מה ששמוהו גם כן ולד הטומאה משרש הגורה הוא בשר תאווה שכבר התבאר בתוספת נדה (ג) שבשר תאווה שמוהו לעולם שלישי לטומאה אף על פי שלא נטמא כלל. ושם נאמר גזרו עליו שיטמא את הידים והזרו וגזרו עליו שיטמא במגע והזרו וגזרו עליו שיהא כנבלה עצמה מטמא במשא. עוד אמרו שבאהרונה אמרו עליו שהוא טהור לתרומה רצונם לומר שלא יטמא תרומה ויטמא הקודש והזו דין שלישי לטומאה כמו שזכרנו. ובטומאת משקין עיקר גדול ראוי שאזכרהו בכאן אחר שאקדים שהמשקין אשר יקבלו טומאה ויטמאו בעצמן הן שבעה משקין לבד והן המכשירין אוכלין לטומאה. והן המים והמל והשמן והיון ודבש דבורים בפרט והחלב והדם ומה שאינו מאלו הלהים כמו יין הרימונים והאגסים ומי הלימוני והדלעת ודבש הקנים ושמן אגוזים ושומשמן וזולתן מן המימות והדבשים

פאחפס
(6) מ"ב. (5) שם במשנת א"י ובירושלמי חסרה מלת עיקר ובמשנתנו הגורסא מקרא. (3) פ"ט הל' י"ח.
2
Seder Taharoth.

שאמרו טומאתן בעצמן היותן מקבלין טומאה הוא מן התורה אבל היות משקין טמאין מטמאין אוכלין הוא מדרבנן ויש מי שאמרו שאפילו מה שיטמאו את האוכלין הוא מדאוריתא אבל היות משקין טמאין מטמאין הכלים עד שיהיה הכלי שני הנה זה מדרבנן לדברי הכל. והנני עתיד לבאר טעמי זאת המחלוקת ברביעי מטהרות (4) ובאחרון מובים (5) ולשון (גמר נדה) מדאוריתא אין אוכל מטמא כלי ואין משקה מטמא כלי ורבנן הוא דגזור גורה משום משקה זב וזבה משקה דעלולין לקבל טומאה גורו בהן רבנן אכלין דאין עלולין לקבל טומאה לא גזרו בהן רבנן. ומעני עלולין אנהא תהיאת אסכאבהא לקבול אלנגאסהא והו קולחם דלא באעו הכשר. פקד באן לך אן תם אשיא כתיבה הו ולד הטומאה מדרבנן ואן כאן אלאב אלדי הו לה ולד דאוריתא והדא הו אלמעני אלדי ארדנא אלתנביה עליה פי הדא אלכלאם. מתאל דלך אן ינצם שרין בגבו פולך אלכבו ראשון מדאוריתא עלי מא בינא פאדא דנא דלך אלכבו בלהם מתלא פאן דלך אללחם שני מדרבנן לאן מן התורה אין אוכל מטמא אוכל. וכדלך אדא אכל אלאנסאן דלך אלכבו אלטמא פאנה יציר שני מדרבנן ועלי הדא פקס ואהפס סאיר מא דברנאה. ואלחכס אלדי יעם אבות הטמאות כלהא אנהא תנגס אדם וכלים וכל ולד טומאה לא ינגס לא אדם ולא כלים ואנמא ינגס אכלין ומשקין פקט. ונין אלגמר פי אול קמא דאב מטמא אדם וכלים וולד אכלים ומשקין מטמא אדם וכלים לא מטמא ובאלאחרי ואלאגדר אן יכון אלאב מטמא אכלין ומשקין. לבן משקין טמאין כאצה הו תנגס אלכלים לא אלאדם ואן כאנת ולד טומאה. ופי מסכת פרה מן הדא אלסדר יבין דלך והנאך קיל כל ולד הטמאות אינו מטמא כלים אלא משקה. ואעלם אן הדיה קציה מנעכסה והי כל אב טומאה מטמא אדם ובגדים וכל מא הו מטמא אדם ובגדים פהו אב הטומאה.

פאחפס
(6) מ"ב. (5) שם במשנת א"י ובירושלמי חסרה מלת עיקר ובמשנתנו הגורסא מקרא. (3) פ"ט הל' י"ח.
2
Seder Taharoth.

ואלעסול ואלארהאן לא תקבל נזאסה בונה ולו מדברי סופרים כמא נצח אלמשה פי האדי עשר תרומות עלי מא בינא הנאך. פאדא אנתנס אחד הדה כאב הטומאה או בולד הטומאה פאן דלך אלמשקה יציר ראשון לטומאה ולא יכון שני ועלי אנה אנתנס בולד הטומאה. וכדלך לו דנא הדי אלמשקה במשקה אחר פאן דלך אלמשקה אלתאני יציר ראשון איצא. מתאל דלך אן יכון אנסאן קד נגע בשרין פהו ראשון לטומאה בלא שך פאדא נגע דלך אלנאסאן בזית מתלא אנגסה ואדא נגע אלזית בעסל נחל אנגסה ואן כאן אלזית לס יכאלטה ואדא נגע דלך אלעסל במא אנגסה ויציר אלזית ואלעסל ואלמא כל ואחר ראשון לטומאה. וכדלך לו תסלסל אלאמר אלי אלף משקה אלכל ראשון מתל אן ינצם זית בעסל ועסל בזית אחר ואלזית אלתאני בלבן ואללבן בעסל אחר וכדא אלי לא נהאיה אלכל ראשון. ופי תוספת טבול יום קאלוא אחד משקה שנטמא באב הטומאה ואחד משקה שנטמא בולד הטומאה הרי זה תחלה לעולם מטמא את חברו וטומאה הרי זה תחלה לעולם מטמא את חברו והברו את חברו אפילו הם מאה חוץ ממשקה טבול יום שהן פסולין ואינן מטמאין. וקד הקדם לנא אן אלשי אלדי לא ינצם גירה יתסמי פסול. וסיבין פי מסכת טבול יום אן טבול יום והו אלשכין אלדי נטמא ומבל קבר אן יעריב שמשו פאנה פי דלך אלנהאר אלדי ינתטר גרוב שמסה מתל אלשני ואדא אנצם באוכל תרומה פסלה אנהא תציר שלישי ושלישי בתרומה פסול כמא תקדם. וכדלך אדא אנצם טבול יום במשקה תרומה פאנה יפסל דלך אלמשקה ויציר שלישי כמא באן פי אול פסחים פי קולחם שמן שנפסל בטבול יום. אמא משקה חולין פלים ינצסה טבול יום ראסא לאן שלישי שבהולין טהור לגמרי. וסיאתי פי מסכת טבול יום מן הוא אלסדר כלאם הדי נצה קדרה מלאה משקין ונגע בה טבול יום אם היה משקה [תרומה המשקין פסולין והקדרה טהורה] ואם היו משקין חולין הכל טהור. ופי תוספת טבול

(ב) מ"ב. (ג) פ"א הל' ג'. (ד) פ"ב. (ה) פ"ב מ"ב. (ו) פ"ב מ"ב.

טבול יום קאלוא טבול יום אינו מטמא משקה חולין ופוסל אכלי תרומה. והנאך קיל איצא עריבה שהיא טבולה יום לשין בה עיסה וקוצין ממנה חלה מפני שהיא שלישי והשלישי טהור בהולין. וזה הדין אינו אלא בטבול יום לבד והוא העושה משקה תרומה שלישי לפי שאינו שני על האמת מפני שהוא כבר נטהר ולזה יפסול משקה תרומה. ובתוספת טהרות (ג) אמרו בטבול יום נשם שהוא פוסל משקה תרומה ואוכלי תרומה כך הוא פוסל משקה הקודש ואוכלי הקודש. (ושם ד) נאמר אחד טבול יום מטומאה חמורה ואחד טבול יום מטומאה קלה ואפילו טבול יום מזב וזכה ושאר טומאות שבתורה הרי הוא בטבול יום מן השרין. וזה הוא דין טבול יום. אבל השני באמת אם נגע במשקין יעשה אותן ראשון לטומאה וזה ענין אמרם במסכת פרה (ה) כל הפוסל את התרומה מטמא משקין להיות תחלה חוץ מטבול יום שהוא אף על פי שהוא פוסל את התרומה לא יעשה אותן תחלה כמו שבארנו. ובגמר פסחים (ו) אמרו במשקין שננטמו מאי איריא באב הטומאה אפילו בראשון ושני נמי תחלה הוו. ואילו היה זה השני שני בהולין והמשקה משקה חולין נהיה תחלה כמו שהתבאר בשני (ז) מטהרות באמרם השני שבהולין מטמא משקה חולין ופוסל אוכלי תרומה והשלישי שבתרומה מטמא משקה קודש. וזה לפי שהשלישי לא ימצא כי אם בתרומה כמו שבארנו ואחר שכבר התבאר ששלישי בתרומה פסול ואינו מטמא הנה זה לא מטמא משקה תרומה אבל שלישי בקודש הוא טמא ומטמא ולכן אם נגע זה האוכל שלישי של תרומה במשקה קודש יטמאהו ולא יעשה זה המשקה רביעי מלאה משקין שנגע בה טבול יום אם היה משקה תרומה המשקין פסולין והקדרה טהורה ואם היה משקה חולין הכל טהור. ובתוספת חולין. והשלישי של תרומה או של קודש

(ב) פ"א הל' ח'. (ג) פ"ב הל' י"ד. (ד) פ"א הל' ד'. (ה) פ"ח מ"ב. (ו) י"ד ע"ב. (ז) מ"ב.

שנגע

אדא

משקין לאן אדם מן גמלה שבעה משקין. אמא אלו ואלוה וגירחמא מן גמיע אבות הטמאות אדא נגעו במשקין פאן תלך אלמשקין תציר ראשון לטומאה לא אב והי תתסמי תחלה כמא נצת אלבריתא פי קולחם אחד משקה שנטמא באב הטומאה ואחד משקה שנטמא בולד הטומאה הרי זה תחלה. פקד באן אן פרק בין משקה הוב ובין משקין שהוא נוגע בהן והדא הו מעני קול אלמשנה פי תאני טבול יום כל הטמאין בין קלין בין המורין המשקין היוצאין מהן כמשקין שהוא נוגע בהן אלו ואלו תחלה חוץ מן המשקה שהוא אב הטומאה. אלתקריר חוץ מן הטמא שהמשקה שלו אב הטומאה פאן בעיך משקין היוצאין ממנו והי רוקו ומימי רגליו ושכבת זרעו אינן במשקין שהוא נוגע בהן לאן תלך אב והדה שנגע בהן הי תחלה. וקול אלמשנה בין קלין בין המורין יריר בה אן ולו אלדי אבל אוכלין טמאין ושחה משקין טמאין אלדי נטמא טומאה קלה לאן טומאת אוכלין ומשקין תסמי טומאה קלה כמא בינא פאן משקין היוצאין ממנו ומשקין שנגע בהן אלו ואלו תחלה. אמא קול אלתוספתא הומר במים שאין במשקין שהמים נעשים אב הטומאה לטמא אדם ולטמא בגדים מה שאין מן במשקין פלים מענאה אן לים יוגד אב הטומאה פי אלמשקין אלא אלמא והדה לאן אדם איצא אב הטומאה כמא בינא ואנמא מענאה אן לים תוגד משקין תבון טאהרה תם תחדת להא האלה תרדהא אב הטומאה גיר אלמא והדה יעני אדא רגע מי הטאת ולדלך קאל שהמים נעשין אב הטומאה אמא אוכלין טמאין פלא תבון אב הטומאה אבדא לאן אדא דנאת באלאב רגעת ראשון. ופי תוספת טבול יום קאלוא הומר במשקין מה שאין באוכלין שהמשקין נעשין אב הטומאה לטמא אדם ולטמא בגדים ולטמא כלי שטף מאחוריו וכלי הרש מאוורו מה שאין כן באוכלין.

וקד תקדם לנא אן כלי הרש לא יבון אב
(ב) טבול יום פ"א הל' ג. (ג) מ"א. (ד) שם.

אבות הטומאות והן משקין לפי שהדם שבעה משקין. אולם הוב והזבה מכל אבות הטומאות אם נגעו במשקין המשקין יהיו ראשון לטומאה ולא יקראו תחלה כמו שבא לשון הברייתא באמרם אחד משקה שנטמא באב הטומאה ואחד משקה שנטמא בולד הטומאה הי תחלה. הנה כבר התבאר שיש חילוק משקה הוב ובין משקין שהוא נוגע וזהו ענין מאמר המשנה בשני (ג) מן יום כל הטמאין בין קלין ובין המורין המשקין היוצאין מהן כמשקין שהוא בהן אלו ואלו תחלה חוץ מן הטמא שהוא אב הטומאה. שיעורו חוץ מן הטמא שהמשקה שלו אב הטומאה לפי שמשקין היוצאין ממנו והן רוקו ומימי ושכבת זרעו אינן במשקין שהוא נוגע מפני שאלו אב ואלו שנוגע בהן הם תם ומאמר המשנה (ג) בין קלין ובין המורין ירצה בו שאפילו מי שאכל אוכלין מהן ושתה משקין טמאין ונטמא טומאה שטומאת אוכלין ומשקין תקרא מן קלה כמו שבארנו הנה המשקין היוצאין ממנו והמשקין שהוא נוגע בהן אלו ואלו תחלה אולם מאמר התוספתא (ד) הומר במים במשקין שהמים נעשים אב הטומאה לטמא ולטמא בגדים מה שאין כן במשקין אין שלא ימצא אב הטומאה במשקין כי אם בלכדם לפי שהדם גם כן אב הטומאה כמו שבארנו אבל ענינו שלא ימצאו משקין שהן טמא ואחרות יתחדש להן ענין לעשותן אב הטומאה אלא המים לבד רוצה לומר אם נעשו מי זה ולזה אמר שמים נעשים אב הטומאה אוכלין טמאין לא יהיו אב הטומאה לטמא שאם נגעו באב נעשים ראשון. ובתוספתא (ז) אמרו הומר במשקין מה שאין כן באוכלין שהמשקין נעשים אב הטומאה לטמא ולטמא בגדים ולטמא כלי שטף מאחוריו הרש מאוורו מה שאין כן באוכלין. וכבר קדם לנו שבכלי הרש לא

(ד) טבול יום פ"א הל' ג. (ה) פ"א הל' ו. (ו) ע"א

אב הטומאה לעולם שהכלים אשר יהיו אב אינם אלא מה שיטמא מהם במת או במשכב או מושב או במרכב או בצרעת וכלי הרש אינו ראוי למרכב ומשכב כמו שיתבאר בזבחים (ה) ואינו ראוי לדיני טומאת מת כמו שאר הכלים על מה שקדם ביאורו. ומה שיצטרך לזכרו בכאן הוא אמרם בתוספת כלים (ג) אין כלי הרש מיטמא אלא באב הטומאה ומשקין. ולפי זה הוא ולד הטומאה לעולם. ואמרו גם כן (ג) כל המטמא אדם מטמא כלי הרש וכל שאין מטמא אדם אין מטמא כלי הרש חוץ מהמשקין. שהמשקין טמאין מטמאין כלי הרש כמו שקדם זכרנו. אף על פי שלא יטמא אדם במגע אבל אם שחה מהן יטמא מדרבנן כמו שקדם. ואמרו עוד (ד) אין טומאה לכלי הרש אלא מאוורו ובהסיט הוב ואין מטמא אלא אוכלין ומשקין וידים. לפי שהוא ולד הטומאה לעולם והולד כמו שהקדמנו לא יטמא אלא אוכלין ומשקין לא אדם וכלים. הנה מכל מה שקדם פירושו יתבאר שמשקין טמאין פעם יהיו אב הטומאה ופעם יהיו ראשון לטומאה ושימצא בהן מה שהוא במדרגת השלישי והרביעי והוא משקה שנגע בטבול יום לבדו לפי מה שקדם ביאורו ולא יהיה במשקין שני לעולם. וזה שהאב והראשון והשני יעשו אותן תחלה והשלישי לא יטמא המשקין כלל אם לא שיהיה משקה קודש וזה המשקה יהיה גם כן תחלה לקודש. ולשון תוספת טהרות (ה) אין לך משקה הנוגע בשלישי טמא אלא קודש בלבד ואם נטמא משקה הקודש נעשה תחלה לקודש. ולזה אמרה התוספתא (ו) משקין מטמאין שנים ופוסלין אחד בקודש. מפני שהם תחלה ואם נגעו באוכל יהיה שני והשני יטמא השלישי והשלישי יפסול הרביעי לפי מה שהושרש שהראשון והשני והשלישי בקודש טמאים ומטמאים והרביעי פסול ואינו מטמא. ולפי זה כל משקה טמא הוא אב הטומאה או ראשון מפני שמשקה טבול יום לא יקרא טמא אלא יקרא פסול. וכך תקרא אותו

המשנה
(ב) פ"ה מ"א. (ג) פ"ג הל' א. (ד) שם הל' ב. (ה) פ"א הל' ז. (ו) שם הל' ה.

פי כל מוצע שנפסל בטבול יום ולא תקול שנטמא. פקד באן ואתצח אן לים תם משקין שניות בונה ואן כאנת שניות פי אלעדד מן אלאב פהו תחלה פי אלהבם. ואנמא טולת פי היא אלמעני לאן גא פי גמר פסחים פי קול אלמשנה מדבריהם למדנו וכו' קאלוא הכא בבשר שנטמא במשקין שנטמאו מהמת השרין. ופי בעין אלנסך שנטמאו במשקין שניות ופי בעצה יכתבון עלי קול אלגמר מהמת שרין פירוש משקין שניות. והיא כלה גלש כמא בינא וקאיל היא פן אן מונין במשקין שני ושלישי כדרך שמונין באכלין ולים אלאמר כדלך כל משקין שנטמאו מהמת השרין תחלה לעולם. ואלדי אוגב אן יקול שנטמאו מהמת השרין ולם יקל משקין טמאין לאן דלך יעם אב הטומאה ומשקין שנטמאו מהמת ידים עלי מא תקדם ונטר אתלמוד יוגב הנאך אן לא תכון תלך אלמשקין אב ולא מהמת ידים אמא אן תכון שניות ולא בד פלא יודי נטר דלך אלמוצע אלי דלך אלא למן לים ענדה שיא מן הדה אלאצול אלעטימה אלמתקדם שרחהא. פקד באן אן לא תכון משקין שניות אמא אוכלין טמאין פינגד פיהא ראשון ושני ושלישי ורביעי ולא יוגד פיהא אב כמא תקדם.

ואמא כלי הרש פכון ראשון ושני ודלך באן ינתנס במשקין טמאין שהן תחלה עלי מא תקדם. אמא שאר כלים אעני בגדים וכלי שטף פקד תכון אב הטומאה וראשון לטומאה ושני לטומאה איצא והו אן תנתנס במשקין טמאין פקט לאן כל ולד הטמאות אינו מטמא כלים אלא משקה כמא תקדם ולים כל משקה יגנס אלכלים אלא מא אסתגדר אלי אב כמא תקדם ולא יוגד כלי מן גמיע אלכלים לא שלישי ולא רביעי. וממא יגב אן תעלמה אן אלכלים טמאין ולו אנתנסת במשקין טמאין פאן תלך אלכלים תגנס אלאוכלין ויכון אלאוכל שלישי פכון פסול בתרומה פקט כמא נבין פי אבר זבים.

אמא (ב) פ"א מ"ז. (ג) ט"ו ע"ב. (ד) ע"ש ברש"י.

אמא אלאנסאן פכון אב הטומאה ויכון ראשון ולא יכון שני אבדא מן התורה ולא מדרבנן בטומאת גמיע. לאן כל ולד טומאה אינו מטמא אדם ולו אלמשקין טמאין פאנהא לא טמא אדם שניע כהן כמא תקדם ביאנה. לכנה יכון שני אלא אכל אוכלין טמאין או שתה משקין טמאין וסאיר מא ערד פי אבר זבים. ודלך כלה נורה דרבנן עלי מא תבין פי גמר שבת וכמא נבין פי אבר זבים. לכן היא אלדי נהסב אלשנין מן אלנאם שני למעני אנה יפסול את התרומה כמא יכון חתי יסתר במקוה פאלא טהר לים יתהאג הערב שמיט לאנהא טומאה קלה מדרבנן. ונין ספרא אין האוכל אוכלין טמאין ולא השותה משקין טמאין טמא טומאת ערב. וכדלך כלים שנטמאו במשקין שהן תחלה פאנהא אלא טהרת כמי מקוה טהרת ולא תהאג הערב שמש. ופי ספרא קאלוא כלים שנטמאו במשקין עולין מידי טומאתן בן ביום לאנהא טומאה מדרבנן עלי מא קדמא.

פהדה הו נמלה אלאצול אלתי ראינא בתקדימהא תוטיה למא אריד שרדה. ואנא ארי אן ארשדך הנא אלי מא ימכן אלנבלה פיה. ודלך אנה ינבני לך אן כנת מן טמאת המתה אלי מערפה אלטמאות ואלטהרות ופתם מא תצמנה היא אלסדר אן תהבש אולא גמיע מא קדמתה פי היא אלצדר מן אלמקדמאת מע ניין היא אלפרק אלאול מן כלים ונין שרחה לה הפטא חסנא גרא חתי יסדר גמיע דלך עלי לסאנד דין אן תטלב נפסך בדברה בתבלף. ולא יבפך פי דלך בונה קראתה ואלמרור עליה ודו קראתה אלף מרה דין אן תהפטה פדלך גיר כאפי לך אלא אן יסדר עלי לסאנד מלל קרית שמע ובאלהרי יחצל לך מע גורה אלחפטה ואלפחה ואלדבא פהם מא תצמנה היא אלסדר לאנהא אמור צעבה גרא פי נפסחא עטימה אלאשבאל בעידה אלגור. וארא באן עטמא חכמי משנה עליהם אלסלאם

יסתעטמונהא (ב) מ"ב. (ג) שם. (ד) י"ד ע"א. (ה) מ"ב. (ו) פ"א ח' ה' ה' (כ"ה ע"ב).

מזבים (ט). אולם האדם יהיה אב הטומאה ויהיה ראשון ולא יהיה שני לעולם לא מן התורה ולא מדרבנן בטומאת גמיע. לפי שכל ולד הטומאה אינו מטמא אדם ואפילו משקין טמאין לא יטמאו אדם שניע כהן כמי שקדם ביאורו. אבל היא יהיה שני אם אכל אוכלין טמאין או שתה משקין טמאין ויאר מה שנמנה באחרון מזבים (ז). וכל זה נורה מדרבנן על מה שהתבאר בגמר שבת (ח) וכמו שנבאר באחרון מזבים (ד). אבל מה שנחשוב את האדם שני הוא לענין שיפסול את התרומה כמו שיתבאר עד שיטהר במקוה ואם טהר לא יצטרך להערב שמש לפי שטומאתו טומאה קלה מדרבנן. ולשון ספרא (ט) אין האוכל אוכלין טמאין ולא השותה משקין טמאין טמא טומאת ערב. וכן כלים שנטמאו במשקין שהן תחלה אב נטהרו כמי מקוה טהרו ולא יצטרך להן הערב שמש. ובספרא (י) אמרו כלים שנטמאו במשקין עולין מידי טומאתן בו ביום לפי שהם טומאה מדרבנן על מה שהקדמנו.

אלו הם השרשים בכללם אשר ראינו להקדימם להדריבך אל מה שארצה לפרשו. ואני אראה להוסיף כאן כמה שאפשר שתפול בו השגיאות. וזה שאם ישאך לבך לדעת הטומאות והטהרות ולהבין מה שיכילוהו זה הסדר ראוי לך שתשמור בנפשך בתחלה כל התקדמות יחקדמנו בואת הפתיחה עם הנאמר בפרק הראשון מכלים ומה שכתבנו בפירושו בזכרון טוב מאוד עד שיהיו כולם שגורים על לשונך בלתי שתבקש להעלותם על זכרוך בניעה. ולא יספיק לך בזה שתקראם ותעבור עליהם שאפילו אם קראת אותם אלף פעמים ולא תשמרם אין זה מספיק לך עד שיהיו רגילין בפיך כמו קריאת שמע ושתמצא בך כהוגן עם זכרון טוב ובינה ושכל הבנת כל מה שיכילוהו זה הסדר לפי שיש בהם ענינים קשים מאוד בעצמם והספקות עצומות והחקירות עמוקות. והלא גדולי חכמי המשנה עליהם השלום נתקשו בהן

(א) פ"א מ"ז. (ב) ט"ו ע"ב. (ג) ע"ש ברש"י.

יסתעטמונהא פנאהיך נחן. אלא תרי ר' אלעזר
 בן עזריה יקול למתל ר' עקיבה עלי גמלתהם
 אלסלאם עקיבה מה לך אצל הגדה בלך
 מדברותיך אצל ננעים ואהלוח והוא ניך
 בראשית דרי הושעיה. וכדלך וגדנא אול
 חכמי תלמוד יסתהולון בעין פרקים מנהא
 כאסתעטאם הי יוחנן לפרק תינוקת מן מסכת
 גדה ואסתעטאב פרק האשה שהיתה כובשת
 ירק מן מסכת טהרות עליהם אלסלאם והו
 אלפרק אלדי פיה יתכלם פי ראשון ושני
 ושלישי ורביעי כיף רתבתהא באכלין ומשקין
 בחולין ובתרומה ובקודש. וכדלך יתמתלון
 במסכת עקצין צעובה. ופי גמר שבת קאלוא
 כשננסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו עתידה
 תורה שתשכח מישראל שנאמר הנה ימים
 באים נאום די אלהים והשלחתי רעב בארץ
 לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם
 לשמוע את דברי ה' ואומר ונעו מים עד ים
 ומצפון ועד מזרח ישוטטו לבקש את דבר
 ה' ולא ימצאו מאי ישוטטו לבקש את דבר
 ה' ולא ימצאו עתידה אשה שתטול ככר
 של תרומה ותחזור על בתי כנסיות ובתי
 מדרשות לידע אם ראשונה היא אם שניה.
 ובינא הנאך מצע אלשך אלואקע עליהם והו
 באן יוגד שרין באויר התנור ולא יכון אלשרין
 נגע באלכבו ולא כגום אלתנור איצא פלא
 שך אן קד אנתגום אלתנור וכל מא פיה
 לקולה תעאלי כל אשר בתוכו יטמא פיקע
 להם אלשך הל אלפת ראשונה אד ואלשרין
 אנטסהא בהצולה פי הוא אלתנור והתנור
 כמאן דמלי טומאה הוא או אלשרין אנטגום
 אלתנור פקט ואלתנור אנטגום אלפת בנגיעה
 פתכון אלפת שנייה פכאן ענדהם אלשך
 פי היא [וקאלוא] נשתכחה תורה מישראל.
 ואנת תעלם אן אליום בעוונותינו שרבו אדא
 חזרת על ראשי ישיבות ישראל נאהיך בתי
 כנסיות פתגדהם ישבל עליהם מן היא אלפן
 מא גאת פיה אלנצוין אלכתירה פי אלתורה
 ואלמשנה ומא הו אבין מן היא ואוצה.
 ולא יסתעטם מתל היא אלחאל פי
 זמאן

בהן וכל שכן אנחנו. היא תראה (ה) ר' אלעזר
 בן עזריה אומר לכמו רבי עקיבה על כול
 השלום עקיבה מה לך אצל האגדה כל
 מדברותיך ולך אצל ננעים ואהלוח והו
 לשון בראשית דרי הושעיה (ג). וכמו
 מצאנו אצל חכמי התלמוד על כולם השלום
 שהיו נבוכים בקצת פרקים מהן כמו שנתקשר
 רבי יוחנן בפרק תינוקת ממסכת נדה (ו)
 והתקשות פרק האשה שהיתה כובשת יר
 ממסכת טהרות עליהם השלום (ז) והוא הפת
 אשר בו ידבר בראשון ושני ושלישי ורביעי
 איך הוא סדרן באוכלין ומשקין בחולין
 ובתרומה ובקודש. וכן ימשילו מסכת עקצין
 על מה שהוא קשה הבנה (ח) ובגמר שבת
 אמרו כשננסו רבותינו לכרם ביבנה אמרו
 עתידה תורה שתשכח מישראל שנאמר
 הנה ימים באים נאום ה' ושלחתי רעב בארץ
 לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם
 לשמוע את דברי ה' ואומר (ט) ונעו מים עד
 ים ומצפון עד מזרח ישוטטו לבקש את
 דבר ה' ולא ימצאו מאי ישוטטו לבקש את
 דבר ה' ולא ימצאו עתידה אשה שתטול
 ככר של תרומה ותחזור על בתי כנסיות
 ובתי מדרשות לידע אם ראשונה היא אם
 שניה. וביארו שם מקום הספק הנופל עליהם
 הוא כשימצא שרין באויר התנור והשרין
 אינו נגע בלחם ולא בגשם התנור גם
 הנה אין ספק שכבר נטמא התנור וכל מה
 שבו לאמרו יתברך (ט) כל אשר בתוכו יטמא
 ונפל להם הספק אם הפת ראשון לפי
 שהשרין טימאהו בהגעתו באויר התנור והתנור
 כמאן דמלא טומאה הוא או השרין יטמא
 התנור לבד והתנור יטמא הפת בנגיעה ויהי
 הפת שני ונסתפקו בזה ואמרו נשתכחה
 תורה מישראל. ואתה יודע שהיום בעונותינו
 שרבו אם תחזור על ראשי ישיבות ישראל
 וכל שכן על בתי כנסיות תמצא שיסתם
 עליהן מאלו הפנים מה שבאו בו פסוק
 רבים בתורה ונשנה במשנה ומה שהיו
 יותר ברור ומבואר מזה. ולא יפלא בעיני
 דמיון

(ב) חגיגה י"ד ע"א. (ג) שמות רבה פרשה י"ג. (ד) ס"ה ע"ב. (ה) ברכות כ"ג ע"א. (ו) הוריות י"ג. ע"ב. (ז) קל"ח ע"ב. (ח) עמוס ח' י"א. (ט) שם י"ב. (י) ויקרא י"א כ"ג.

זמאן אלנלות ואנקטאע היא אלפן בקלה
 אלטלבה לה לאן נגדהם פי זמאן אלמקדש
 ובגודר אלנביא אשבלת מעאני אלטומאה
 ואלטהרה והכס אלשלישי ואלרביעי ולו עלי
 אלכהנים המשמשים במקדש אלדין הם אהונג
 אלנאם להפט הלכות טומאה וטהרה לאן
 מעטם מא יתאג אליה מן היא אלפן אנמא
 הו לענין מקדש וקדשיו. קאל כה אמר
 הי צבאות שאל נא את הכהנים תורה לאמר
 הן ישא איש בשר קודש בכנף בגדו ונגע
 בכנפו אל הלחם ואל הניוד ואל היין ואל
 השמן ואל כל מאכל היקדש ויענו הכהנים
 ויאמרו לא ויאמר הני אם יגע טמא נפש
 בכל אלה היטמא ויענו הכהנים ויאמרו יטמא.
 וקד אכתלף חכמי תלמוד פי תאויל היא
 אלסואל. וקאל בעצהם אשתכוש כהני רביעי
 בקודש בעא מיניהו ואמרו ליה טהור פהם
 גאלטון לאנה פסול כמא קדמנא וגואבתם
 פי טמא מת יטמא צחיה לאן טמא מת רביעי
 ממנו בקודש טמא אעני אנה מנגום ולא
 יגום גירה וקאלוא בקיאין הן בטומאת מת
 ואין בקיאין בטומאת שרין כל טנוא אן
 רביעי בשרין טהור בקודש. ובעצהם קאל
 לא אשתכוש כהני פאן אלמסאלה אלאולי
 סאלהם ען חמישי בקודש פקאלוא לה טהור.
 ופי אלסואל אלחאני סאלהם ען רביעי
 פקאלוא יטמא ואלגואב צואם פי אלסואלין.
 ואנא אבין היא אלכלאם אד וזכרתה הנה
 אנה איצא פי נהאיה מן אלצעובה פי מוצעה
 והו כלאם מנקפל גדא גדא ושרחה מפיד
 הנה פי מא נרומה מעין פי מא קדמנא.
 פאקול אן קולה הנה בשר קודש לישון נקיה
 ואלקצר בשר שרין ובדלך קולה היקדש
 יריד בה היטמא כמא הסמי אלעבראניה
 אלבעד ען אלשי ואסתנכאפה קדושת. קאל
 אל תגע בי כי קדשתך וקאל פן תקדש
 המלאה הזרע וכו'. פאדא אכד אלשרין בכנף
 בגדו כאן אלבגד ראשון פאדא נגע כנף
 היא אלבגד בלחם צאר אללחם שני תם
 נגע אללחם בנויד צאר אלנויד שלישי

דמיון המצב הזה בזמן הגלות שנעלמו בו
 אלו הענינים לפי שנתמעטו העוסקים בהם
 אחר שנמצא בזמן המקדש ובהיות הנביאים
 נמצאים שנפלו ספיקות בעניני הטומאה
 וטהרה וברין השלישי והרביעי אפילו על
 הכהנים המשמשים במקדש אשר הם יותר
 צריכים מכל אדם לשמור הלכות טומאה
 וטהרה כי רוב הדברים הנצרכים להם מאלו
 הדינים הם רק לענין מקדש וקדשיו. אמר (ב)
 כה אמר ה' צבאות שאל נא את הכהנים
 תורה לאמר הן ישא איש את בשר קודש
 בכנף בגדו ונגע בכנפו אל הלחם ואל הניוד
 ואל היין ואל השמן ואל כל מאכל היקדש
 ויענו הכהנים ויאמרו לא ויאמר הני אם יגע
 טמא נפש בכל אלה היטמא ויענו הכהנים
 ויאמרו יטמא. וכבר נחלקו חכמי התלמוד (ג)
 בהבנת אלו השאלות. ואמרו קצתם אשתכוש
 כהני רביעי בקודש בעא מיניהו ואמרו ליה
 טהור והסעטעו לפי שהוא פסול כמו שהקדמנו.
 ותשובתם בטמא מת יטמא אמת לפי שטמא מת
 רביעי ממנו בקודש טמא רצוני לומר שהוא
 נטמא ולא יטמא זולתו ואמרו בקיאים הם
 בטומאת מת ואין בקיאין בטומאת שרין אבל
 השבו שרביעי בשרין טהור בקודש. וקצתן אמרו
 לא אשתכוש כהני שהשאלה הראשונה ששאל
 מהם היתה בהמישי בקודש ואמרו לו טהור.
 והשאלה השניה היתה ברביעי בקדש ואמרו
 טמא ותשובה אמיתית בשתי השאלות. ואני
 אבאר זה המאמר אחר שזכרתיו כאן שהוא
 בתכלית הקושי גם כן במקומו והוא מאמר
 עמוק מאוד מאוד וביאורו מועיל בכאן למה
 שנרצה ועוזר למה שהקדמנו. ואומר שאמרו
 בכאן בשר קודש הוא לישון נקיה והכונה בשר
 שרין וכן באמרו היקדש רצוני לומר היטמא
 כמו שיקראו העכרים הריחוק מדבר והתנור
 ממנו קדושה. אמרנו (א) אל תגע בי כי
 קדשתך ואמר (ד) פן תקדש המלאה הזרע
 וכו'. ואם אהו השרין בכנף בגדו היה הבגד
 ראשון וכאשר נגע כנף זה הבגד בבשר
 היה הבשר שני ואם נגע הבשר בנויד
 נעשה

פסאלהם (ב) חגי בי י"א, י"ב, י"ג. (ג) פסחים ט"ז ע"ב, י"ז ע"א. (ד) ישעיה ס"ה ה'. (ז) דברים כ"ב ט'. (ח) חגי בי י"ד ע"א. (ט) שמות רבה פרשה י"ג. (י) ס"ה ע"ב. (יא) ברכות כ"ג ע"א. (יב) הוריות י"ג. ע"ב. (יג) קל"ח ע"ב. (יד) עמוס ח' י"א. (טו) שם י"ב. (טז) ויקרא י"א כ"ג.

פסאלהם עץ הוא אלנויד אלדי הוא שלישי
 אדא נגע בין ונגע בשמן ונגע במאכל מא
 חכם הוא אלמאכל והוא אליין והוא אלשמן
 הל גמיע דלך מנגוס או לא. ולא שך אן
 אליין ואלשמן ואלמאכל כל ואחד מנחא
 רביעי לכן יין ושמן יעשו תהלה כמא תבין
 ואלמאכל פסול ואינו מטמא ואלכל מנגוס
 פנאובה עץ הוא וקאלוא לה לא פהם גאלטון
 הוא מדהב רב אלדי קאל אשתבוש כהני
 פי הדי אלמסאלה. תם סאלהם וקאל פאן
 כאן טמא מת הוא אלדי נגע בכנפו אללהם
 ונגע אללהם באלנויד ואלנויד נגע בין
 ובשמן ובמאכל מא חכם הוא אליין ואלשמן
 ואלמאכל פקאלוא יטמא ודלך קול צחיה.
 אמא שמואל פקאל לא אשתבוש כהני
 ודלך אנה יקול אן קול חגי פי אלמסאלה
 אלאולי ונגע בכנפו לים ירוד בה אן כנפו
 נגע בלהם ואנמא ירוד בה אן נגע אוכל
 בכנפו תם נגע דלך אלאוכל בלהם ולהם
 בנויד. והו קלהם פי אלגמר מי כתיב ונגע
 כנפו ונגע בכנפו כתיב במי שנגע בכנפו
 יעני אן קולה ונגע בכנפו לים הוא עץ אלשבין
 אלדי נשא שרין בכנפו ואנמא הוא עץ
 אלשי אלדי אנצם בדלך אלכנף פיכון חגי
 סאלהם עץ המישי בקודש והו טהור ודלך
 אן אלכנף ראשון ואלאוכל אלדי נגע בו
 שני ואללהם אלדי נגע בדלך אלאוכל
 שלישי ואלנויד רביעי והו פסול ואינו מטמא
 כמא תקדם פאדא נגע הוא אלנויד בין
 ושמן ומאכל יכון אלכל טאהר לא אלמשקה
 אלדי הוא יין ושמן ולא אלמאכל ינתגם לאן
 כל ואחד מנחא המישי והמישי בקודש
 טהור וכדלך גאובה וקאלוא לה אן הוא
 אלחמישי לא ינתגם. תם סאלהם אן כאן
 טמא נפש הוא אלדי נגע בכנפו עלי הדי
 אלתתבא מא יכון חכם אליין ואלשמן
 ואלמאכל קאלוא לה יטמא ודלך צחיה איצא
 לאנה יציר חינוד רביעי פיכון אליין ואלשמן
 תהלה אד והו משקה קודש שנגע בשלישי
 ויציר אלמאכל פסול לכונה רביעי כמא תקדם.
 וביאן דלך אן טמא מת לים הוא כנפו ראשון

נעשה חנויד שלישי ושאל להן על זה חנויד
 שהוא שלישי כאשר נגע בין ונגע בשמן
 ונגע במאכל מה דין זה המאכל וזה היין
 וזה השמן אם כל זה יטמא אם לא. ואין
 ספק שהיין והשמן והמאכל כל אחד מהן
 רביעי אבל יין ושמן יעשו תהלה כמו שהתבאר
 והמאכל פסול ואינו מטמא והכל נטמא.
 והיתה תשובתם בזה ואמרו לו לא ובוה טעו
 זהו דעת רב כאשר אמר אשתבוש כהני
 בוצת השאלה. עוד שאל להן ואמר אם
 היה טמא נפש מי שנגע הלהם בכנפו ונגע
 הלהם בנויד והנויד נגע בין ובשמן ובמאכל
 מה דין זה היין והשמן והמאכל ואמרו יטמא זה
 מאמר אמיתי. אבל שמואל אמר לא אשתבוש
 כהני זה שהוא יאמר שמה שאמר חגי בשאלה
 הראשונה ונגע בכנפו לא ירצה בו שכנפו
 נגע בלהם אלא ירצה בו שנגע אוכל בכנפו
 ואחר זה נגע זה האוכל בלהם והלהם בנויד.
 וזהו אמרם בנמר מי כתיב ונגע כנפו ונגע
 בכנפו כתיב במי שנגע בכנפו ירצה לומר
 שאמרו ונגע בכנפו אינו על האיש אשר
 נשא שרין בכנפו אלא על הדבר אשר נגע
 בוה הכנף והיה חגי שואל להן על המישי
 בקודש והוא טהור וזה שהכנף ראשון
 והאוכל אשר נגע בו שני והלהם אשר נגע
 בוה האוכל שלישי והנויד רביעי והוא פסול
 ואינו מטמא כמו שקדם ואם נגע חנויד בין
 בשמן ובמאכל הכל טהור ולא יטמא המשקה
 שהוא יין ושמן ולא המאכל לפי שכל אחד
 מהן המישי והמישי בקודש טהור וכן השיבוהו
 ואמרו לו שזה החמישי לא יטמא. ועוד שאל
 להן אם היה טמא נפש מי שנגע בכנפו על
 זה הסדר מה יהיה דין היין והשמן והמאכל
 ואמרו לא יטמא זה גם כן אמת לפי שאין
 יהיו רביעי ונעשו היין והשמן תהלה שזהו
 משקה קודש שנגע בשלישי והמאכל יהיה
 פסול בהיותו רביעי כמו שקדם. וביאור זה
 שכנף טמא מת אינו ראשון אבל כנפו הוא
 אב הטומאה כמו שכבר בארנו שאדם הנטמא
 במת
 ואנמא כנפו אב הטומאה כמא קד בינא אן
 אדם

אדם שנטמא במת אדא נגע בכנפים או בכלי
 שטף רדהא אב הטומאה פיכון כנף כנף
 טמא נפש אב ואלשי אלדי נגע בו ראשון
 כמא קאל שמואל ואללהם שני ואלנויד
 שלישי ויכון אלשלישי הוא אלדי נגע במשקה
 קודש ואכלין של קודש פיכון אלכל טמא. והוא
 הוא נין אלתלמוד הנאך לשמואל לא הכא
 אשתבוש ולא הכא אשתבוש לא הכא אשתבוש
 כהני רביעי בקודש בעא מיניה ואמרו ליה טמא
 לא הכא אשתבוש כהני המישי בקודש בעא
 מיניה ואמרו ליה טהור. ונא רבינא בתאויל
 תאלת וקאל אנהם גאלטון פי אלגואבין.
 אמא פי אלגואב אלואל פכמא קאל רב
 ודלך אן יכון אלכנף הוא אלדי נגע בלהם.
 אמא גואבהם אלתאני פקאל פיה בטומאת
 מת נמי לא בקיאי הכא רביעי והכא שלישי.
 וביאן דלך אן רבינא יקול אן קלהם יטמא
 ואן כאן אליין ואלשמן ואלמאכל טמא
 כמא דכרוא לכונהם גאלטין פי מרתבתה
 פי אלטומאה לאנהם פנא אן הוא אלדי
 נגע בנויד רביעי בין לטמא מת בין לשרין
 לכן רביעי דשרין טהור לקודש ורביעי דטמא
 מת טמא פהם גאלטון פי אלגואבין לאן
 רביעי דשרין פסול בקודש מהל רביעי דטמא
 מת וכדלך אלרביעי מן אי אב אלתפק והוא
 אלדי טנה רביעי לטמא מת הוא שלישי לאן
 אלכנף אב הטומאה כמא תבין ואללהם
 ראשון ואלנויד שני ואליין ואלשמן ואלמאכל
 כל ואחד מנחא נגע בשני פיכון אלכל טמא
 כמא דכרוא לכן אלמאכל טמא והו שלישי
 לא רביעי כמא תבילוא אן אלכנף מן טמא
 מת ולד טומאה כמתל כנף שרין. פהוא מאוקע
 מן אלתלתאף בין חכמי תלמוד פי הוא אלגואב
 רב יקול אנטוא פי אלגואב אלואל ואצאבוא פי
 אלתאני ושמואל יקול אצאבוא פי אלגואבין
 ורבינא יקול מא גאובה בצואב פי אלמסאלתין.
 פקד תבין לך אן אלאמר צעב פי נפסה ולופי
 אלאומאן אלמתקדמא וצעתבר קולהם עתידה
 גורה שתשתכה מישראל ען נסיאן אהכאם
 אלטומאה ואלטהרה. וכדלך למא אמר אללה
 יעאלי אלנבי באלסואל ען דלך קאל לה שאל

נא את הכהנים תורה פכאן אלתורה באטלאק
 הי אלתפקה פי אלטומאה ואלטהרה ומערפה
 אהבאמהא. וברא איצא קאלוא פי אלטמאות
 ואלטהרות הן הן גופי תורה וביף לא והי
 אלכלם לרוח הקודש כמא קאלוא טהרה
 מביאה לידי קדושה וכו'. ואנמא קלה לך
 גמיע היא אלכלאם לילא תפן אלכלאם פי
 הדה אלמעאני אנה מהל אלכלאם פי
 סוכה או לולב או פי שבועת השומרון
 ושבועת הדריינין פתנטרה באול כאטר ותפן
 אנך קד טפרת כשי וויצא לילא תסתהון מא
 יהצל לך מן אלפואיד בעד הצולהא ותהמלהא
 מהמל מא תקדם מן שרחנא ללסדרים
 אלמתקדמה. לאן הדה אלאצול אלעטימה
 אלכטר אלתי קדמת לך פי היא אלצדר
 מא מנהא אצל אלא וקד שקית אלשקא
 אלעטים פי תצחיהה ותצפהה ולקטתהא אחר
 מעיר ושנים ממשפחה מן גמיע זואיא
 אלתלמוד ומכפיאת אלבריות ואלתוספתות
 חתי גמעת מנהא היא אלצדר ליכון מפתאה
 לגמיע מא אריד שרהה פי היא אלסדר נעם
 ולאכתר אלהלכות אלמסתצעבה פי אלתלמוד.
 לאן כל הלכה יכון פיהא כלאם פי טומאה
 וטהרה ופי ראשון ושני ונהוה תצעב ולו
 עלי אלאסאתיד אלכבאר פכיף עלי
 אלתלאמיד. ואדא וגדת פיהא כלאם לאחד
 הגד כלאמה כתיב אלתטויל קליל אלגודי
 לא יתחצל לך מנה גריץ כאמל לאן אצול
 היא אלפן גיר משתגל בהא אצלא. אמא
 מא קדמנאה נהן פי היא אלצדר פהו
 כאפיא גרא גרא ויחתאג אלי הפטה כמא
 דכרנא. ומא יעלם קדר אלפאידה בה עלי
 אלתחקיק אלא מן קד שקא אלאים וסדר
 אלליאלי פי הלכה מן תלך אלהלכות אלתי
 פי אול שבת ופסחים או הגינה וזכחים וחולין
 ונהוהא ולם יתלכין לה אצל יעמד עליה תם
 יקרא היא אלצדר ומא בעדה ותציר לה
 תלך כלהא מבניה עלי אצולהא פהיניד יעלם
 קדר מא אנעמל הנא. ומא מהאל דלך אלא
 מהל מן גמע כראריב בשקא ותעב פי

אלאספאר

(ב) הגינה פ"א, מ"ח. (ג) עבודה זרה כ' ע"ב.

אלאספאר חתי הצל מנהא מאלא ככירא
 תוצל בה אלאגראין פאדא טפר בדלך
 אלמאל מן שקא איאמא ולם יקדר עלי קותה
 עלם קדרה. ובדלך אן וצל ליד רגל מהצל
 ואן כאן לם ישק פהו יצל בה גרצה ויעלם
 במא ירי מן אהואל אלנאם קדר מא כאן
 ישקי לו לם יגדה. וכל מא עטמנא הדא
 אלצדר פהו תהריץ ותהציץ עלי הפט הדא
 אלצדר ודכרה דאימא חתי לא אהתאג אן
 אדכר הדה אלאצול מתי מא אהתגת אליהא
 כל אחיל עליהא פקט לאן אלסדר נפסה
 יתמל מן אלתטויל ואן לם תתכר מעאניה
 מא פיה כפאייה.

ואלאן אבתרי באלשרח אן שא אללה
 תעאלי.

בדרכים עד שאסף בהן הון רב אשר בו יגיע אל
 כל הפצו. אם האיש אשר קנה זה הממון
 סיגף את עצמו ימים רבים ולא מצא את
 מזונו ידע את ערכו. וכמו זה אם הגיע זה
 הממון ליד איש נכון אף על פי שלא טרה
 בו ימלא בו הפצו ובראותו עניני שאר בני
 אדם ידע שיעור היגיעה אשר היה צריך לה
 אם לא מצאהו. ובכל מה שהגדלנו ערך זה
 הענין כוונתינו להעיר ולהזהיר שתשמור זאת
 הפתיחה בוכרוךך תמיד כדי שלא אצטרך
 לזכור. אלו העיקרים. בכל עת שאצטרך להם
 אבל ארמז עליהם לבר לפי שהסדר בעצמו
 יש בו להאריך ולא נכפול עניניו במה שיש בו די.
 ועתה אתחיל בפירושו אם ירצה השם
 יתברך.

ההורה אמרה בשרץ ב) כל הנוגע בהם במוחם
 יטמא עד הערב. ואמרה בשכבת זרע ז) ואשה אשר ישכב
 ורחצו במים וטמאו עד הערב. ואמרה במי
 שיגע בטמא מת ג) והנפש הנוגעת תטמא
 עד הערב. ואמרה במצורע בשעת השלמת
 ימי ספרו ד) וכבס את בגדיו ורחץ את בשרו
 וזה ראייה על היותו מטמא בגדים במגע
 בימי ספרו. אבל היותו מטמא אדם למדנו
 בגזרה שוה וזה שנאמר במצורע בעת שלמות
 ימי חלוטו קודם שיתחיל לספור השבעת
 ימים ט) וכבס המטהר את בגדיו ואמרו בגמר
 בתראו ו) נאמר כבוס בגדים בימי חלוטו
 ונאמר כבוס בגדים בימי ספרו מה כבוס
 בגדים האמור בימי חלוטו מטמא אדם במגע
 רצונו לומר שקודם זה הכבוס והוא בימי
 צרעתו הוא מטמא אדם כמו שכתוב ז) וטמא
 טמא יקרא אף כבוס בגדים האמור בימי
 ספרו מטמא אדם רצונו לומר שהוא גם כן
 קודם זה הכבוס השני והוא בימי ספרו יטמא
 אדם. ואמרה במי הטאת ט) והנוגע במי הנדה
 יטמא עד הערב. והראיה על היותם שאין
 בהם כדי הויה שאם יש בהן כדי הויה
 הדין בהן טומאת משא כמו שנבאר בהלכה
 שאחר זאת. ודע שטומאת מגע הוא שיגע הדבר
 הטמא בדבר אשר יטמאהו בלא אמצעי וכל
 מה שיאמר בו מטמא אדם במגע הוא שאם יגע
 בשטח גוף האדם יטמאהו. ואין חלוק בין
 שנגע בזה הדבר הטמא בידו או ברגלו או
 באיזה חלק מעור גופו וכן אילו נגע בו
 בלשונו יטמאהו. אולם אם לקח על דרך
 משל שרץ בכערשה והשליכו בגרון אדם
 ובלע אותו לא יטמא לפי שלא יקרא מגע
 אלא אם נגע באיבריו הנראים ודע זה.
 ואמרו וכלי הרס באויר לפי שכלי הרס
 לבדם לא יטמאו במגע לבד אבל בהנעת
 הטומאה באויר הכלי בין שנגעה הטומאה
 או שלא נגעה. המשל בזה אם לקח אדם

שרץ

קאל פי שרץ כל הנוגע בהם במוחם יטמא
 עד הערב. וקאל פי שכבת זרע ואשה אשר
 ישכב איש אותה שכבת זרע ורחצו במים
 וטמאו עד הערב. וקאל פי אלדו ינצם
 בטמא מת והנפש הנוגעת תטמא עד הערב.
 וקאל פי אלמצורע ענד המאם ימי ספרו וכבס
 את בגדיו ורחץ את בשרו פהלא דליל עלי
 בונה מטמא בגדים במגע בימי ספרו. אמא כונה
 מטמא אדם פתעלמנאה בגזרה שוה ודלך
 אנה קאל פי אלמצורע ענד המאם ימי חלוטו
 קבל אן יבדי בערד אלסבעה איאם וכבס
 המטהר את בגדיו וקאלוא פי גמר בתרא
 נאמר כבוס בגדים בימי חלוטו ונאמר כבוס
 בגדים בימי ספרו מה כבוס בגדים האמור
 בימי חלוטו מטמא אדם במגע אעני אנה
 קבל הלא אלכבוס והי ימי צרעתו כאן יטמא
 אדם כמא גא אלנין וטמא טמא יקרא אף
 כבוס בגדים האמור בימי ספרו מטמא אדם
 יעני אנה איצא קבל הלא אלכבוס אלהאני
 והי ימי ספרו יטמא אדם. וקאל פי מא
 הטאת והנוגע במי הנדה יטמא עד הערב.
 ואלדליל עלי כונהא אין בהן כדי הויה לאן
 אלתו פיהא כדי הויה קד חכס פיהא בטומאת
 משא כמא נבין פי אלהלכה אלתו בעד
 הדה. ואעלם אן טומאת מגע הו אן ינצם
 אלשי אלננס באלשי אלדו ינצסה בלא ואסטה
 וכל מא יקול פיה אנה מטמא אדם במגע
 פאנה אדא דנא בסטה נסם אלאנסאן אננסה.
 ולא פרק בין אן ינצם בדלך אלשי אלננס
 בידה או ברגלה או באי גו מן גלד נסמה
 יכילך לו אנצם כה בלסאנה פאנה יטמא.
 אמא אן אבד כערשה מן השרץ מתלא ורמי
 פי חלק אלאנסאן ואבתלעה פלא ינתנס
 לאן לא יתסמי מגע אלא אן ינצם באעצאה
 אלפאהרה פאעלם דלך. וקולה וכלי הרש
 באויר לאן אואני אלפכאר אלכאצה לא
 נתנסם במגע פקט בל בהצול אלננאסה פי
 פצא אלאניה סוי נגעה טומאה או לס תנע.

מתאל

מסכת כלים.

פרק ראשון.

א. אבות הטמאות. השרץ. ושכבת זרע. וטמא מת. ומצורע בימי ספרו. ומי הטמא שאין בהם כדי הויה. הרי אלו מטמאין אדם וכלים במגע. וכלי הרש באויר ואינם מטמאין במשא:

השיעור אשר יטמא מהשרץ הוא כערשה ושכבת זרע חטמא בכערשה גם כן למי שנגע בה בין אדם בין כלים. אבל האיש אשר תצא ממנו שכבת זרע הוא יטמא בל שהוא. ואין חילוק בטומאה בין האיש אשר תצא ממנו או אשר יגע בה שניהם ראשון וכבר קדם לנו בפתחת זה הסדר שבטומאת מת הבדלים רבים ואני עתיד לבאר ראיה על כל מה שקדם באהלות. ועיקר זה הדבר שכל מה שישטמא מהמת טומאת ערב יקרא ראשון וממנו ימנה שני ושלישי וכן אשר שימאהו הוא טמא מת הרמונו אף כן. ודין המצורע אם נרפא מן הצרע שיטהר בעין ארו וזוהב ושני תולעת ושני ציפרים על מה שבא לשון התורה ב) ואחרי זה יבא אל העיר וישב שבעת ימים רחוק מאהלו והוא אמרו ג) וישב הויך לאהלו שבע ימים. ובאלו השבעת ימים יקרא מצורע בימי ספרו להיותו מונה אלו השבעת ימים וכדי הויה מן מי הטאת כמו שאמרנו בתוספתא וכמה יהא במים ויהא בהם כדי הויה שיטביל ראשי גבעולין זה חוץ מזה. ושם כולן יטמאו מי שיגע בהן הוא על פי לשון התורה

אלקדר אלדו יננס מן אלשרץ הו כערשה. ותננס שכבת זרע בכערשה איצא למן יגע בה בין אדם בין כלים. אמא אלשפיץ אלדו תכרג מנה פאנה יטמא בכל שהוא. ולא פרק פי אלטומאה בין אלדו תכרג מנה או אלדו יגע בה בלאהמא ראשון. וקד תקדם לנא פי צדר הלא אלסדר אן פי טומאת מת הפציל בתיר וסנבין דליל כל מא תקדם פי אהלות. ומלאך דלך אלהכס אן כל מן ינתנס מן קבל אלמת טומאת ערב פהו אלדו יתסמי ראשון ומנה יעד שני ושלישי ודלך אלדו אננסה הו טמא מת אלמשאר אליה הנא. וזכס אלמצורע- אדא ברי מן אלצרעת אן יטהר בעין ארו וזוהב ושני תולעת ושתי צפרים עלי מא נצת אלתורה תם ידכל אלמדינה ויבקי סבעה איאם מנעול ען אהלה והו קולה וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים. ופי הדה אלסבעה איאם יתסמי מצורע בימי ספרו לכונה יעד תלך אלסבעה איאם. וכדי הויה מן מי הטאת כמא נצת אלתוספתא וכמה יהא במים ויהא בהן כדי הויה כדי שיטביל ראשי גבעולין זה חוץ מזה. וכון הדה כלהא תננס מן ינצם בהא פהו ניץ אלתורה.

קאל

(ב) ויקרא י"ד ד'. (ג) שם ח'. (ד) פרה י"ב י"ג. (עיי' משנה פרה י"ב ה' ובדפוס המערכת) (ה) ויקרא י"ד ד'. (ו) שם ח'. (ז) ויקרא י"ד ט'. (ח) שם ח'. (ט) בבא בתרא ט' ע"ב. (י) ויקרא י"ג מ"ה. (יא) במדבר י"ט כ"א. (ב) ויקרא י"ד ט'. (ג) שם ח'. (ד) ויקרא י"ד ט'. (ה) שם ח'. (ו) בבא בתרא ט' ע"ב. (ז) ויקרא י"ג מ"ה. (ח) במדבר י"ט כ"א.